

VARJUPAIKADE MTÜ

HAARA KAASA
TASUTA

KÄÄPA ALL

VARJUPAIKADE MTÜ TÄITSA OMA AJAKIRI

kolmas 2022 (nr 31)

SELLES NUMBRIS:

- eriti positiivsetest kassidest
- loomaleidja vastutusest
- kassivabrikutest
- vabatahtlike tegemistest ja paljust muust

Kvaliteetsed lemmikloomatoidud ja hooldusvahendid

Nauditav elu koos loomaga

Toimetajalt

Tere, armas lugeja!

Sügis algab meil Varjupaikade MTÜ-s alati väga tegusalt ja töökalt. Nii ka sel aastal. Kohe septembri alguses lükkasime käima heategevusliku kalendri projekti Hooandjas, mida toetas sel korral rekordarv inimesi. Oktoobrikuus panime taaskord fookusesse musta värvi kassid, sest endiselt peavad just nemad varjupaikades enda uut kodu kõige kauem ootama. Ja nagu juba traditsiooniks kujunenud, räägime novembrikuus ikka seniorkoertest ning sellest, et ka nemad väärivad päris oma kodu.

Kuna meie hoolealuste heaolu on meie jaoks esikohal, oleme suve ja sügise jooksul palju panustanud Loomade heaolu keskuse arendamisse. Seda ikka selleks, et loomad saaksid elada võimalikult stressivabalt ja endale liigiomases keskkonnas.

Juttu tuleb ka vabatahtlike tegemistest, loomaleidja vastutusest, koerte haiguste levikust ja karvahooldest ning loomulikult ei puudu ka sellest ajakirja numbrist südantsoojendavad lood meie endistest hoolealustest uutes kodudes.

Mõnusat lugemist!

Foto: Varjupaikade MTÜ

ANNI ANETE MÕISAMAA
Käpa All vastutav toimetaja

Käpa All on Varjupaikade MTÜ ajakiri, mis ilmub kolm korda aastas. Ajakiri levib elektrooniliselt ja piiratud koguses tasuta jagatavana paberkandjal.

Liitu uudiskirja saajatega meie kodulehel varjupaik.ee

Annetustelefonid (kuula kõne lõpuni)

900 7000 – 5 eur, **900 7110** – 10 eur, **900 7125** – 25 eur

Väljaandja Varjupaikade MTÜ, tegevjuht Anneli Matsi, tel 5386 9060

Tiraaž 1500 eksemplari

Väljaandmine toimub vabatahtlike ja sponsorite kaasabil

Põgus sissevaade

Loomade heaolu keskuses elavad eriti positiivsed kassid	5
Kogukonna kodutud ja inimesekeskne maailm	9
Mida teha, kui leidsid hulkuva looma?	12
Soovin võtta varjupaigast koera – mis edasi?	14
Just Must	16
Vabatahtlik Kairi Killing	18
Memme teekond hirmust õnneni	20
Vabatahtlik töö sobib kõigile	22
Tänavune Elmo	25
Aita hoida ja koju jõuda ehk heategevuskalender	25
Kuidas läheb kohutavast koeravabrikust päästetud koertel?	26
Loomade arvelt tehtav «ettevõtlus»	30
Miks on koera regulaarne karvahoolde oluline?	34
Muljeid loomakaitse konverentsilt	37
Kuidas levivad koerte haigused?	38

Käpa All väljaandmist toetab

Your Pet, Our Passion.

Meie infokanalid

www.varjupaik.ee

Varjupaikade MTÜ

info@varjupaik.ee

@varjupaikademy

Lugejakirju lemmikloomateemadel ootame aadressil anni.moisamaa@varjupaik.ee

Kaanel Loomade heaolu keskuse juhataja Triinu Priks
Kaane foto autor Kairi Killing

Vastutav toimetaja Anni Anete Mõisamaa
Toimetuse Anneli Matsi, Marika Algeps
Keeletoimetajad Sigrid Sünd, Tiina Tanner
Reklaamimüügi assistent Kirke Hordo
Kujundus Mandariin OÜ, www.mandariin.ee

mandariin

Bruno koduootus alates 09.03.2019

Pärast peremehe lahkumist taevastele radadele saabus Bruno Valga loomade varjupaiga hoole alla, kus ta on nüüdseks elanud juba peaaegu neli aastat. Kui sai veidi aega varjupaigas veedetud, võeti Bruno korra uude perre, kuid koera ja pere elustiilid ei sobinud kokku ning ta toodi varjupaika tagasi. Bruno on nutikas, rõõmsameelne ja väga laheda välimusega koer oma parimates aastates. Koduootuse aeg on olnud pikk, kuid teame, et Bruno väärrib kodusoojust ja oleme lootusrikkad, et ka tema jaoks on olemas see päris enda inimene.

Loomade heaolu keskuses elavad eriti positiivsed kassid

Lasita Maja annetas Loomade heaolu keskuse kassidele kaks puitmaja ning mehed Maakivist ja Mulgi Ehitusest panid vabatahtlikus korras ühe päevaga need majad püsti. Fotod: Varjupaikade MTÜ

Kui ajakirja aasta esinumbris rääkisime sellest, et seeme on mulda pandud ja hakkasime Eestis ainulaadse loomade heaolu keskusega seotud ideid ja unistusi vaikselt ellu viima, siis nüüd saame rääkida esimestest sammudest, kirjutab kommunikatsioonijuht Anni Anete Möisamaa.

Varjupaikade MTÜ-le kuuluva keskuse loomise mõtet on heietatud juba alates ühingu algusaastatest. Reaalsuseks sai see mõte aga möödunud aasta kevadel, mil ühing ostis endale päris esimese kinnisvara - 7,5 hektarit maad ja mõni rekonstrueerimist vajav hoone. Üks loomadest hooliv proua, kes meie tegemisi nüüd pilvepiirilt jälgib, usaldas meid niivõrd, et pändas ühingu le korteri. Korteri müügist saadud raha kasutasime kinnistu ostuks, kuhu saamegi rajada loomade heaolu keskuse. Just see oligi proua soov, et tema pärand hakkaks aitama loomi.

Avapauk oli ootamatu

Keskuse juhataja Triinu Priks jaoks on keskuse sünnilugu väga meelde jääv.

Plaane on alati hea pidada, aga tihti teeb elu oma korrigeerid. Nii sai ka loomade heaolu keskus väga ootamatu alguse. Koht oli olemas, kuid keskusesse me loomi veel vastu ei võtnud, kuna pidasime suuri plaane ja tahtsime ehk eraldi kassimajagi enne asukate sisse kolimist valmis saada. Ühel päeval teatas Põllumajandus- ja Toiduamet, et võtab halbade pidamistingimuste tõttu korraga ära kahest erinevast kohast Harjumaal kokku 45 kassi. Ühelgi varjupaigal polnud nii suurt hulka kasse mõistetavalt kuhugi panna. Ilma pikemalt mõtlemata otsustati üheskoos, et nüüd kolivadki esimesed neljalgsed keskusse sisse.

„Mul ei olnud sel hetkel ühtegi puuri ega loomade eest hoolitsemiseks muud vajalikku keskuses, aga kassid pidid sama päeva õhtuks majutatud olema, sh Tallinnast ära toodud. See oli päris hullumeelne ralli, aga natuke peale südaööd olid

keskuse tubades puurid koos kõige vajalikuga üleval ja kassid seal sees,” meenutab Triinu.

Eriti positiivsed kassid

Keskus andis meile võimaluse avada vabapidamistuba kassidele, kes kannavad FI-viirust ehk kasside immuunpuudulikkust. Kutsume seda ruumi eriti positiivsete kasside toaks. Üheski teises varjupaigas ei ole olnud võimalust lubada FIV-positiivsetele kassidele eraldi oma tuba.

Keskus andis meile võimaluse avada vabapidamistuba kassidele, kes kannavad FI-viirust ehk kasside immuunpuudulikkust. Kutsume seda ruumi eriti positiivsete kasside toaks.

FI-viirus lebib tänavakasside seas ja seetõttu satub seda viirust kandvaid kasse varjupaikadesse üsna tihti. Nendel kassidel on nüüd koht keskuse eriti positiivsete kasside toas, kus nad

saavad mõnusalt elada ja uut kodu oodata. FIV-kassidele otsime loomulikult tubast kodu, kus ei oleks teisi kasse või on samuti ees ootamas positiivne kass.

Peagi seavad end sisse ka väekassid

Oma töös näeme tihti kasse, kes on sündinud tänavatel, elanud aastaid kassikolooniates ning kelle jaoks on iga-sugune inimkontakt väga hirmutav ja stressirohke. Meie nimetame neid väekassideks. Tavalises varjupaiga keskkonnas on väekassidel raske toime tulla ja nende sotsialiseerimise protsess on aeganõudev ja keerukas. Kuna väekassid on endised tänavakassid, siis on nad harjunud olema iseenda peremehed ja inimkontaktist ei unista.

Keskuses oleme nende jaoks loonud eraldi väekasside aediku. See on suur 400 ruutmeetritne piiratud ala, kus on ka kaks väikest kassimaja, et väekassid saaksid vajadusel sooja ja varjulisse kohta minna. Loomel neile võimalikult harjumuspärase keskkonna ning juba peagi saavad esimesed väekassid sinna sisse kolida. Loodame, et sellistes tingimustes ja kassi poolt valitud tempos harjuvad mõned neist inimesega nii palju, et neile saab uusi kodusid otsima hakata.

Tulevikuplaanid on suured

„Kaugemas plaanis unistame kassimajast ja võimalusest majutada keskkuses ka erilisi koeri, kes vajavad individuaalsemat lähenemist. Tulevikus

hakkame kindlasti ka praeguseid ja tulevase loomaomanikke koolitama ja nõustama,” räägib Triinu suurtest ja põnevatest tulevikuplaanidest.

Praeguse seisuga elab keskkuses 57 kassi ning sealt on endale uue kodu leidnud juba 28 kassi. Keskuse arendamine on pikaajaline protsess ja toimub etapiviisiliselt. Suur töö on tehtud, aga väga suur töö on veel ees. Võlgname tänu ka ettevõtetele, kes on otsustanud meie tööle öla alla panna ja toetada keskuse arendamist.

Nii päästis meid piltlikult öeldes külmumisest Pumbajaam OÜ, kes annetas öhksoojuspumba ja selle ka kiirelt üles seadis. Kui ahjukütttega maja, mille küttekolletest ükski kasutuskõlblik polnud, tuli plaaniväliselt kasutusele võtta, oli mure suur. Lisaks toasoojale vajasime ka kuuma vett, et majas elavate kasside eest elementaarseid sanitaarnõudeid järgides hoolitseda. Vägeva boileri saime annetuseks ettevõtelt, kes ei pea oma panust isegi mainimisväärses.

Nagu mainitud, on Loomade heaolu keskuse esimene uusrajatis väekasside aedik, mida aitas ehitada Mars Inc. (Whiskas). Suure aediku keskmeks on kaks puitmajakest, kus kassid varjuda ja sooja saavad. Need ilusad ja tugevad

aiamajad annetas meile Lasita Maja OÜ. Oma vägevat toetust põhjendab Lasita Maja müügijuht Maria Roop nii: „Kui Varjupaikade MTÜ võttis meiega ühendust, siis me ei kahelnudki leida võimalusi, et omalt poolt ölg alla panna. Oleme igal aastal ühinenud mõne heategevusprogrammiga. Mitu aastat oleme erinevate projektide raames toetanud lapsi, sellel aastal panustasime lisaks lastele ka loomade heaolule. Suhtume vastutustundlikult loodusvaradesse ja sellega ka meie ühisesse tulevikku. Kui tänu meie toodetud majadele saavad kodutuks jäänud loomad soojema aseme, siis teeb see südame soojaks küll. Soovime Varjupaikade MTÜ-le ikka jätkuvalt jaksu ja valmisolekut käivitada uusi projekte, mis viivad sihile.“ Aiamajad aitasid kokku ja katuse peale panna kohalikud Viljandimaa mehed Maakivist ja Mulgi Ehitusest.

Meie täname südamest kõiki aitamajaid - Lasita Maja OÜ, Pumbajaam OÜ, Whiskas, Maakivist OÜ, Mulgi Ehitus OÜ. Loodame, et nii, nagu Loomade heaolu keskus vastavalt plaanidele kerkib, paneb üha rohkem ettevõteteid sellele Eestis ainulaadsele, kuid mujal maailmas ennast ammu tõestanud formaadile öla alla!

On aeg täita see kauss kõige maitsvama toiduga!

© Simon's Cat Ltd. 2022

MeatCrisp

from the Freshmeatdryer

UUS

MeatCrisp on esimene täisväärtuslik kuivtoit kassidele, mis on valmistatud värskest lihast: liha kuivatatakse Freshmeatdryer meetodil madalal kuumusel ja pidevalt ringlevas õhus. Nii säilivad toidus värsket liha looduslikud mikroelemendid ja aminohapped. Tänu suurele toiteväärtusele asendab MeatCrisp täistoit kassi loomupärast jahisaaki paremini kui enamik jaekaubanduse kassitoidud. Sinu kass saab nautida toitu, mis on tasakaalustatud, maitsev ja tervislik.

- ✓ 83 % värsket liha
- ✓ optimeeritud tauriini sisaldusega
- ✓ ei sisalda atraktante
- ✓ looduslikud koostisosad
- ✓ gluteenivaba teravili
- ✓ toitev ja kergesti seeditav

MeatCrisp Kitten | Adult | Sterilised

Telli kiirelt ja mugavalt e-poest: www.kassitoit.ee

f @platinum.eesti

Kogukonna kodutud ja inimesekeskne maailm

Vanasti oli ütlus, et iga vald toidab oma sandid ise. Tänapäeval räägitakse palju kogukondadest ja sellest, kuidas elades ja tegutsedes kogukonnana tunneme ennast turvalisemalt ja meie elukvaliteet on parem. Me aitame ühiselt neid, kes on hädas ja toetame moraalselt neid, kes seda vajavad. Me oleme inimesed, me oleme empaatilised. Empaatiat on võime tajuda teiste emotsioone, tundmusi, tundeid ja vajadusi. Empaatiat ei ole sama, mis kaastunne, kuid teatud määral peetakse empaatiavõimet kaastunde eeltingimuseks. Selle üle, kas suudame olla empaatilised ka loomade suhtes ja kuidas see võiks mõjutada kodutute loomade olukorda Eestis, mõtiskleb Varjupaikade MTÜ tegevjuht Anneli Matsi.

Kaasaegsed uuringud tõestavad loomade emotsioonide olemasolu – hirmu- ja rõõmutunne ei ole neile võõrad. Me võiksime selle üle mõelda ja omaks võtta uued teadmised. Me ei tohiks ära unustada, et ka inimene on loom. Inglise keeles on inimese kohta hea

väljend – human animal. Eesti keeles oleks see siis inimloom või siis inimeseloom, mida kõnekeeles ka kasutatakse. Inimestena elame järjest rohkem endaloodud tehiskeskkonnas ja võõrandumisprotsess käib täistuuridel. Me võõrandume loodusest ja loomadest ning nad tunduvad meile mõistmatud. Kõik, mis tundub mõistmatu, tekitab hirmu ja vastumeelsust, kuni liikide hävitamise nõudmiseni. Osa inimesi ütleb, et loomad käituvad ettearvatult. Inimesed, kellel on teadmised loomade liigiomastest vajadustest ja käitumisest, nii ei ütle. Nad võivad

öelda, et hoopis inimesed käituvad loomade suhtes ettearvatult. Empaatiat loomade vastu saab kasvatada, omandades kaasaegsetele uuringutele tuginevaid teadmisi.

Kui palju võiks olla Eestis lemmikloomi?

Õiget vastust ei ole, sest Eestis vastav statistika puudub. Puuduvad ka üldine lemmiklooma registreerimise kohustus ja üleriigiline lemmiklooma-register, mis annaks ülevaate. Euroopa lemmiklooma toidutööstuse liidu FEDIAF (European Pet Food Industry Federation) 2022. aasta raportist saab

üht-teist välja lugeda. Eesti kohta on kirjas järgmised andmed: 2021. aastal oli Eestis 290 000 kassi ja 235 000 koera. Vähemalt üks kass on 22% ja üks koer 18% peredest. Eesti elanikkonda (1,33 miljonit) arvestades võib öelda, et vähemalt igal kolmandal inimesel on koer või kass.

See statistika ei ole küll täpne, kuid parem ikka kui mitte midagi. Statistika aluseks on võetud kaubanduses läbimüüdud lemmikloomatoidu kogused ja arvutuslik toidukulu looma kohta aastas. Sellest tulenevalt võib öelda, et tegelikult elab Eesti peredes veel rohkem lemmikuid, sest osa loomi sööb kodutoitu ja lisaks on Eestis veel pisiloomad, kelle kohta raportis andmed puuduvad.

Peale selle, et oleme metsarahvas, tundub, et oleme ka lemmikloomarahvas. Kas me omame lemmikuid egoistlikult või armastame neid, oskame hoolida ja nende eest ka hoolt kanda – see on üks suur küsimus. Miks? Sest pilt on kurb, kui lugeda kokku neid mitmeid tuhandeid loomi aastas, kes jõuavad Varjupaikade MTÜ varjupaikadesse ja teistesse loomadega tegelevatesse ühingutesse. Eestis on väga palju lemmikloomi ja väga paljud neist elavad tänaval – viimane meie ühiskonnale sügugi au ei tee.

Mis on sellel kõigel pistmist hulkuvate loomadega?

Inimese suhtumisele loomadesse ja teistesse inimestesse võib panna võrdumärgi, sest alati, kui kerkib üles mõni loomadega seotud probleem, on sellega seotud inimesed. Inimesed moodustavad kogukonna ja laiemalt ühiskonna. Ühiskonnana toimimiseks on inimestel kokku lepitud nii kirjutatud kui ka kirjutamata reeglid, kultuur. Siia kuulub ka lemmikloomapidamise kultuur. Ütlus „pole minu mure” näitab ümbritseva suhtes ükskõiksust ja egoismi.

Loomakaitse seadus paneb hulkuvate loomade eest hoolitsemise kohustuse kohalike omavalitsuste õlule. Neis on kehtestatud lemmikloomade pidamise eeskirjad ning kui inimesed seaduseid ja eeskirju järgiks ning lemmikloomapidamise kultuur oleks kõrgel tasemel, ei tohiks meil hulkuvaid loomi üldse olla. Kuid nagu teame, siis ikka juhtub ja seda igas eluvaldkonnas.

Ei ole hullu, kui loom pääseb maailma uudistama. Ta leitakse üles ja aidatakse koju tagasi. Kui loom on kibistatud ja kiip registrisse kantud, siis on kodutee väga lühike. Kõik algab juba sellest teadmisest, et loom peab olema identifitseeritav.

Halvem on vaadata iga-aastast varjupaigastatistika, mis näitab, et aastate lõikes varjupaika sattunud loomade arv ei kahane. Samuti jätkub tendents, et loomade arv varjupaikades sügiseti kahekordistub. Miks meil eksisteerivad ikka veel kassikolooniad? Miks meil on ikka veel kastreerimata-steriliseerimata nn vabakäigukasse, kes pesakondi võõrastesse kuuridesse ja puuriitadesse poetavad? Selle kohta tahaks öelda, et siin Eesti riigis on miskit mäda.

Hulkuvaid loomi märkavad ja annavad nendest teada inimesed, kogukonna liikmed, ja selleks on erinevad põhjused. Inimestel võib olla mitmeid hirmusid ja nad ei tunne võõraid lemmikloomi, ei peagi. Keegi kardab, et hulkuv koer ründab või põhjustab autoavarit. Keegi kardab, et kass reostab lapsevankri või kraabib peenrast lilled üles. Osa inimesi muretseb looma heaolu ja tervise pärast: hulkuv loom võib

jääda auto alla, ta võib olla söömata-joomata, ilm läheb külmaks ja loom võib hukkuda. Paljud inimesed on empaatilised ja soovivad südamest looma aidata ning on väga keeruline hinnata, kas loom oskab koju tagasi minna või on sihi hoopis kaotanud. See on selge, et nii looma kui ka inimese turvalisuse nimel tuleb loom varjupaika toimetada, kus talle pakutakse hoolt ja ajutist peavarju.

Kus on, kus on kurva kodu?

Meie ühingu statistika kinnitab seost kohaliku omavalitsuse rahvaarvu ja varjupaika sattuvate loomade arvu vahel. Mida rohkem elab omavalitsuses inimesi, seda rohkem satub kohalikku varjupaika hulkuvaid loomi.

Kuuleme ametnike tasandil ikka veel, et hulkuvate loomade eest hoolitsemine võtab raha ära lastelt ja loomade aitamine toimub kellegi arvelt. Tänapäeval on selline väljenduslaad arusaamatu. Ühiskond või kitsamalt kogukond võiks ühiselt tegutseda nii, et kõik on hoitud. Lemmikloomadest on saanud inimeste seltsilised ja täieõiguslikud pereliikmed. Uuringud on tõestanud, et inimene tunneb ennast koos lemmikuga õnnelikumalt, on rahulolevam ja käib vähem arsti juures. See, et inimesed on tervemad, on puhas rõõm, et mitte öelda kasu.

Inimesed ehitavad templeid - hinge ja kehale, kultuurile, haridusele ja spordile. Jah, kõige eest tuleb hoolt kanda. Ka hulkuma sattunud lemmikute või tänaval sündinud ja kasvanud koerte ja kasside eest, aga varjupaika ehitama kohalikud omavalitsused ei kipu. Nii mõnegi omavalitsuse arengukavas on ette nähtud varjupaiga ehitamine, aga asjad ei edene. Alati tundub inimestele, et mõni muu probleem on tähtsam ja loomade heaolu jääb tagaplaanile. Nagu eelnevalt viidatud, siis looma-probleem on alati ka inimese probleem - see on otseselt seotud inimeste elukeskkonna kvaliteedi ja turvalisusega.

Me teame, et inimesed on loomade pärast mures, mis on otseselt stressitekitav faktor. Meie sõnum on - pange kogukonnas oma hää lülama ja küsige oma valitud juhtide käest, miks puudub omavalitsuses loomade varjupaik ja miks on hulkuvate loomade probleem lahendamata.

Aga Eestis on ju loomade varjupaigad?

Jah, aga varjupaikade võrgustik ei ole piisavalt tihe, et kõik loomad saaksid vajadusel abi. Kodust hulkuma pääsenud loomadega tuleb tegeleda nende kodukoha lähedal vähemalt ettenähtud kahe nädala jooksul. Selle aja sees võiks omanik oma lemmikule kohaliku varjupaika järele jõuda. Võrumaal plehku pannud kassi ei oska keegi otsida pealinna varjupaigast ja nii ta sinna jääbki, lootuses, et ehk keegi pakub talle uue kodu.

Eestis tuleb edendada lemmikloomapidamise kultuuri - selleks on vaja inimesi harida ja suhtumist muuta. Tuleb jõuda selleni, et oma kaotsiläinud pereliikmest hoolitakse, lemmiklooma on võimalik tuvastada ja võimalikult paljud loomad saavad oma perre tagasi. Ka loomade paljunemine tuleb kontrolli alla saada. Loomad ise seda ei tee, sest soojätkamine liigi säilimise nimel on kõige tugevam instinkt. Kui me oleme võtnud neljajalgseid inimeste ühiskonnas, siis lasub inimestel vastutus, et ei toimuks juhuslikke paaritusi.

Teine asi on juhtumitega, kus inimene ei hooli oma loomast, väärkohtleb teda või hülgab ta. Need inimesed peavad hakkama oma tegude eest vastutama.

Isegi siis, kui meil oleks kõik hästi, on ikkagi loomade varjupaiku vaja, sest nagu alguses sai kirjutatud - inimeste maailmas ikka juhtub. Osa omavalitsusi, millel endal loomade varjupaik puudub, on omaarust leidnud seadusest tulenevate kohustuste täitmiseks pääsetee ja sõlminud teenuselepingu mõne olemasoleva varjupaigaga. Mis sest, et see võib asuda kümnete (kui mitte sadade) kilomeetrite kaugusel. Seaduse silmis oleks asi nagu korras, aga kas ikka on? Esiteks toimub hulkuvate loomade ja tekkinud kolooniate-

Halvem on vaadata iga-aastast varjupaigastatistika, mis näitab, et aastate lõikes varjupaika sattunud loomade arv ei kahane. Samuti jätkub tendents, et loomade arv varjupaikades sügiseti kahekordistub

Kuuleme ametnike tasandil ikka veel, et hulkuvate loomade eest hoolitsemine võtab raha ära lastelt ja loomade aitamine toimub kellegi arvelt. Tänapäeval on selline väljenduslaad arusaamatu.

ga tegelemine kaootiliselt. Varjupaika toimetatakse üksikud loomad ning ei tegeleta probleemidega süsteemselt. Teiseks vähendab kaugel asuv varjupaik looma koju tagasi saamise võimalust, sest loomaomanikul ei pruugi olla transporti. Kui loom on kiibistamata ja omanikku ei ole võimalik tuvastada, siis jäävad 14 päeva pidamiskulud kohaliku omavalitsuse kanda. Ühelt poolt mõeldakse, et hoiaks nagu raha kokku, aga teisalt kulub raha juhtumitele, mis oleks kohaliku varjupaiga olemasolul lahendatavad ilma omavalitsuse kuluta.

Samuti tekitab suuri probleeme nii loomaomanikele kui ka meile, varjupaikade pidajatele, tõsiasi, et enamus omavalitsusi on otsustanud tellida kõigi jooksupu olevaloomade varjupaika toimetamiseks teenuse vaid tööajal esmaspäevast reedeni. See tekitab küsimuse, et kas seadustest tulenevate kohustuste täitmine käib kella järgi ja muul ajal paneme tegeliku elu pausile?

Milline tee oleks jätkusuutlik?

Kohalikud omavalitsused võiks jõuda selleni, et vähemalt igas maakonnas oleks väljaehitatud korralik loomade varjupaik koos vastava taristuga. Varjupaikade MTÜ tegutseb kuues kohalikus omavalitsuses ja seni on varjupaigahoo-

ned ehitatud ainult Tallinna linnavalitsus. Pärnus on valmis hoone projekt ja positiivselt lõppes ka ehituse riigihangete ning tasub loota, et aasta pärast on maja valmis, kuigi enne ei usu, kui silmaga näha on.

Tegelikkuses võiks iga väiksema maakonna peale olla vähemalt üks korralik varjupaik. Suuremates maakondades, kus territoorium kujuneb väga suureks, võiks naabervallad seljad kokku panna ja vaadata, milline asukoht on mõistlik, et loomi ei peaks kodukohast liiga kaugele viima. See hoiab kokku transpordikulud ja suurendab võimalust, et inimene oma loomale järele tuleb. Kui loom läheb koju tagasi, siis katab varjupaiga kulud looma omanik ja omavalitsuse raha ei kulu mitte sentigi.

Kas tasuta lõunad on olemas?

Meile on ette heidetud, et esitame eraisikule arve selle eest, kui tema hulkuma pääsenud loom on toimetatud varjupaika ja seal peavarju ning hoolitsuse saanud. Inimeste maailmas on ammu aktsepteeritud, et tasuta lõunaid ei ole. Miks oodatakse seda siis teenus-

te vallas, mis puudutavad loomi? Tuleb üle korrata, et loomade varjupaikade pidamine ei ole riiklikult rahastatav nagu politsei- või päästetegevus. Samas on loomad inimestega niivõrd emotsionaalselt ja tihedalt seotud, et tihti

võrdsustatakse meile pandud ootused eelnimetatud riiklike struktuuridega.

Võib muidugi väita, et mina seda teenust ei

palunud. Seda küll, kuid kehtivad seadused ja eeskirjad on täitmiseks ja nii tulebki varjupaigateenuse eest tasuda. Inimesed on väga erinevad ja enamus tunneb siirast rõõmu, et tema lemmik elusalt ja tervelt koju tagasi jõuab.

Alati võiks mõelda, et tasutud arve aitab varjupaiku pidada nende tuhandete jaoks, keda mitte keegi ei otsi ja kellele mitte keegi järele ei tule. Kogukonna kodutud jõuavad kohaliku varjupaika selleks, et neid saaks aidata. Hoolime nendest, kes elavad meie kõrval, ka tegudes. Aitame neid, kes ise ennast aidata ei saa - see annab emotsionaalselt positiivse tunde. Aitame koos!

Kohalikud omavalitsused võiks jõuda selleni, et vähemalt igas maakonnas oleks väljaehitatud korralik loomade varjupaik koos vastava taristuga.

Loomaleidja vastutus Mida teha, kui leidsid hulkuva looma?

Sinu heategu võib päästa hulkuva looma elu. Leitud loomast teatamine aitab ta tagasi koju muretsuva omaniku juurde või kodu puudumisel turvaliselt varjupaiga hoole alla. Loomaleidja vastutuse teemadel arutleb ajakirja kaasautor Triin Vasli.

Loomakaitseaduse kohaselt loetakse hulkuvateks loomadeks omanikuta või kodust lahti pääsenud koduloomi. Omanikuta koduloom on loom, kelle omanikku ei ole võimalik tuvastada. Omaniku juurest lahtipääsenud loomaks loetakse looma, kes viibib omaniku või looma eest vastutava isiku juuresoleku- ta väljaspool territooriumi, mis kuulub loomapidajale või on tema kasutuses.

Eesti riigis puudub ühtne süsteem

Kahjuks ei ole Eesti riigis hulkuva- test loomadest teavitamiseks ja nende aitamiseks veel ühtset süsteemi, mis teeb leitud loomast teatamise märksa segasemaks ja keerulisemaks. See, kuidas koduta looma aidata, sõltub looma leidmise piirkonnast ja kohaliku omavalitsuse poolt kehtestatud reeglitest. On aga üks reegel, mis kehtib üle Eesti -

loomaleidja vastutus on tänavalt leitud loomast teatada ning teda oma võimaste piires ka aidata. Oleme Varjupaikade MTÜ kodulehele koondanud info ja kontaktid, kuidas ja kuhu pöörduda, kui oled leidnud hulkuva looma. Olgugi et kord sõltub vallast, on selleks laias laastus mõned variandid:

- helistada lähimasse varjupaika või omavalitsuse poolt kindlaks määratud kontaktile ning oodata, mil nad loomale järele tulevad;
- teavitada varjupaika ja toimetada loom ise kohale;
- teavitada varjupaika leitud loomast ja pakkuda talle ise ajutist hoiukodu.

Ajakohased ja õiged kontaktid, kellele leitud loomast teatada leiad alati meie kodulehelt: www.varjupaik.ee/vajad-abi.

Kahjuks tuleb vahel ette seda, et leidja hoiab looma enda juures ja varjupaika ei teavita, sest kardetakse, et varjupaigas loomad eutaneeritakse, kui omanik neile järele ei tule. See on aga müüt. Samal ajal helistab meile muretssev omanik ja meil ei ole tema kadunud lemmiku kohta kahjuks infot anda. See tõttu ongi äärmiselt oluline varjupaika

leitud loomast alati teavitada.

Pärast seda, kui oleme saanud teate hulkuva looma kohta, kontrollitakse, kas loom on kiibistatud. Kiibi järgi saab registrist kindlaks teha tema omaniku. Kui omanik leitakse, võetakse temaga koheselt ühendust. Sagedad on aga juhud, kus loomal kiipi ei ole või see ei ole registrisse kantud. Sellisel juhul ei ole võimalik omanikku ja lemmiklooma kahjuks kokku viia. Loom viiakse varjupaika, temast tehakse foto ja teade pannakse üles nii kodulehele kui ka Facebooki lehele LemmikuLeidja, mille kaudu loodetakse hulkuma läinud loom koju aidata. Loomad, kellele omanik kahe nädala jooksul järele ei tule, jäävad varjupaika uut kodu ootama.

2022. aastal oleme käinud kokku 2231 väljakutsel. Tagasi koju oleme aidanud 471 looma. Varjupaika jõudnud loomadest on olnud kiibistatud vaid 13,8%. Mida suurem on kiibistatuse protsent, seda rohkem ja kiiremini saame loomi oma koju tagasi aidata. Kiibistamine on oluline isegi toakasside puhul - iial ei või teada, millal kass otsustab ukse vahelt välja lipsata ja maailma avastama minna.

Mida teha, kui leiad vigastatud looma?

Leides vigastatud lemmiklooma ja seda väljaspool varjupaiga tööaega, tuleb jätta teade meie kõneposti ja võtta ühendust ka politseiga. Väljaspool tööaega sõidame erakorraliselt välja juhul, kui ohtu on seatud looma või inimese tervis. Kui aga leiad vigastatud looma varjupaikade töötundidel, siis toimi nii, nagu eelpool kirjeldatud. Praegu on ööpäevaringne valve vaid Tallinna loomade varjupaigas.

Politseiga tuleb ühendust võtta ka juhul, kui on alust arvata, et ohus on looma tervis või heaolu, näiteks näed või kuuled pealt lemmiklooma peksmist või muul moel piinamist; leiad hüljatud loomad, näiteks pappkastiga metsa jäetud kassipojad või näed pealt loomade hülgamist. Loomade kaitset reguleerib Eestis loomakaitseseadus.

Mida teha, kui loomale lähenemine tundub ohtlik ja hirmutav?

Igale loomale ei saa ligi minna. Eksinud ja hirmunud loom võib olla ärevil ja tema kehakeel sinu lähenemiskatse puhul hoiatav. Mõni loom ei anna end lihtsalt kätte. Kui looma kätte ei saa, tuleks teha temast pilte ja võimalusel ka video ning märkida üles nii detailne välimiku kirjeldus, kui see antud olukorras võimalik on. Hulkuvast loomast tuleks teavitada lähimat varjupaika või vastavat omavalitsust, lähtudes meie veebilehel välja toodud andmetest. Ka sotsiaalmeedias kuulutamine aitab tänapäeval palju kaasa. Kuulutada võib erinevates loomagruppides kui ka meie loodud Facebooki lehel LemmikuLeidja, seda ka siis, kui näed looma teatud piirkonnas, kuid ei õnnestu teda tabada. LemmikuLeidja leht on loodud kaotatud või leitud loomade kiireks kuulutamiseks.

Paku hoiukodu

Leidnud hulkuva looma, on variant pakkuda talle ka ajutist hoiukodu. Sellisel juhul tuleb siiski esimesena seada sammud varjupaika. Seal kontrollitakse looma mikrokiibi olemasolu või muud omaniku identifitseerimist võimaldavat tunnust, tehakse loomast pilt ja võetakse ta leituna varjupaiga arvele. Sinuga sõlmitakse hoiukodu kokkulepe.

Pakkudes ise loomale ajutist varju ja kodusoojust, saad ka sina teha tema omaniku leidmiseks palju, näiteks:

- kuulutada erinevates internetiportaalides;
- panna looma pilt, kirjeldus ja oma kontaktandmed üles Facebooki LemmikuLeidja lehele ja teistesse sarnastesse sotsiaalmeedia gruppidesse;
- panna kuulutus kohalikku ajalehte;
- kuulutada raadios (praktika on näidanud, et parimaid tulemusi annab Elmari raadiosse erakuulutuse panek);
- teha loomast pildiga plakatid ja panna need üles piirkonda, kust looma leidsid.

Kui leiad üles looma omaniku, tuleb ka sellest rõõmusõnumist koheselt varjupaika teavitada, sest looma tagastamine käib läbi varjupaiga ja enne tema tagastamist tuleb loomaomanikul täita kinnituskiri. See on oluline samm, sest registreerides omaniku andmed, on järgmisel korral võimalik omanikuga kiiremini ühendust saada, kui loom peaks taas jooksu pistma.

Lugu päriselust: kuidas Sten hulkuva koera leidis

Vastab loomaleidja Sten, kes selle aasta alguses märkas Tallinna kesklinnas hulkuvat koera ja kelle tegutsemine aitas looma kiiresti ning turvaliselt tagasi enda koju.

Sten, meenuta, milline oli sinu esimene reaktsioon ja mõtted, kui koera leidsid?

Mäletan, et jalutasin parajasti enda koeraga, kui nägin, et suur koer sörgib meil selja taga. Esimesena käis peast läbi mõte, et äkki ta on agressiivne. Kuna olime juba oma kodutänavas, siis kiirustasin kodu poole, et oma koer tuppa viia, haarasin siis toast koerarihma ja jooksin tagasi õue hulkuvat koera otsima.

Mis pani sind looma aitamise nimel tegutsema ja mida sa esimesena tegid?

Mõtlesin, et keegi kindlasti otsib seda koera. Ja ka see, et koer ei pruugi tajuda ohte enda ümber - läheduses oli suur ristmik ja kartsin, et koer jookseb auto alla. Õue jõudes nägingi, et koer ületas juba ristmiku. Ajasin teda mõne minuti kõndimistempos taga ja kui ta nuusutama jäi, sain talle rihma kaela panna. Muidugi jälgisin enne seda tema kehakeelt ja olekut. Kuna ta paistis pigem rahulik, siis julgesin ta rihmastada. Andsin talle ka mõned maiused, mille ta hea meelega vastu võttis. Siis võtsin juba Tallinna loomade varjupaigaga ühendust, et nad tuleks koera kiipi kontrollima.

Kuidas loom tagasi koju sai?

Õnneks oli koer kiibistatud ja andmed olid ka korrektselt registreeritud, seega sai varjupaik kohe omanikuga ühendust võtta. Omanik oli selle uudise üle väga õnnelik. Ta oli oma koera juba mitu tundi otsinud. Mäletan, et tema sõnul polnud koer kunagi üksinda ringi hulkunud ja kuuldes, kuidas koer üksinda ristmikul teed ületas, tulid tal hirmujudinad peale. Paari tunni jooksul, mil koer kadunud oli, ilmus mitmesse Facebooki gruppi postitusi sama koera kohta, kuid keegi ei julgenud talle läheneda. Omanikuga rääkides selgus ka tore kokkusattumus - tegemist oli 9-aastase Frediga. Mu enda koer on ka 9-aastane Fredi!

Mida sina soovid hulkuva looma leidmisel teha?

Kui on vähegi võimalik, soovitan proovida loom meelitada kinnisele territooriumile või muul moel tema edasi liikumist piirata ja olla temaga koos seni, kuni varjupaik kohale jõuab. Varjupaika teatamist ei tasu kindlasti karta; minu kogemus näitab, et nad tegutsevad alati selle nimel, et loomad saaksid oma pererahvaga taas kokku!

Soovin võtta varjupaigast koera – mis edasi?

Aina enam on neid inimesi, kes otsustavad oma uue neljajalgse pereliikme võtta just varjupaigast. Kuna koera võtmine on suur otsus, mis peab olema kindlasti põhjalikult läbi mõeldud ja kaalutletud, oleme ka meie seadnud teatud tingimused koeravõtjale. Nii saame tagada, et nii koer kui ka tema uus omanik on õnnelikud ja koerale on tagatud hea kodu kuni elupäevade lõpuni. Varjupaigast koera võtmise teemal arutleb Varjupaikade MTÜ kommunikatsioonijuht Anni Anete Mõisamaa.

Varjupaikade MTÜ tegutseb seitsmes asukohas üle Eesti: Läänemaa, Pärnu, Tallinna, Valga, Viljandi ja Võru varjupaigad ning Loomade heaolu keskus Viljandimaal. Kõik meie varjupaikadest uude koju minevad loomad on

vaktsineeritud, kiibistatud ning kantud lemmikloomaregistrisse. Enamus koeri on steriliseeritud või kastreeritud. Erandiks on tavaliselt kutsikad, kes on kojumineku hetkel operatsiooni tegemiseks veel liiga noored. Sellisel juhul jääb see loomavõtja kohustuseks. On ka neid koeri, kelle tervis või kõrge vanus ei luba operatsiooni teha ja siis jääbki koer lõikamata.

Tunneme enda hoolealuseid läbi ja lõhki

Varjupaigast koera võtmisel on esimeseks sammuks alati sooviavalduse esitamine. Kõik meie koduootel hoolealused on üleval kodulehel. Huvipakuva koera kohta saab tema profiilil

Varjupaigatöötajad tunnevad koeri läbi ja lõhki – mõni neist on meie hoole all olnud lausa aastaid. Seega on tihti välja joonistunud erinevad iseärasused.

täita sooviavalduse, kus loomavõtja kirjeldab enda elukorraldust ning tingimusi, kus koer elama hakkaks. Tänu sooviavaldusele saame palju väärtuslikku infot, mille järgi on meil lihtsam hinnata, kas konkreetne koer sobiks just sellistes pakutavates tingimustes elama.

Varjupaigatöötajad tunnevad koeri läbi ja lõhki – mõni neist on meie hoole all olnud lausa aastaid. Seega on tihti välja joonistunud erinevad iseärasused. Näiteks on koeri, kes ei klapi teiste loomadega. Sellisele koerale otsime kodu, kus ei oleks ees ootamas teisi lemmikloomi. Mõni koer kardab väikesed lapsed – sellisel juhul eelistame pere, kus on lapsed juba suuremad. Kui teame, et

koer on terve eelneva elu elanud õues ja tuppa üldse ei kipu, siis teda me kor-terikoeraks ei loovuta. Tihti juhtub ka seda, et tullaakse varjupaika tutvuma ühe kindla koeraga, aga lõpuks tekib klapp hoopis teise koeraga. Kui klapp on kohene, siis saab uus omanik peale dokumentide vormistamist koeraga rõõmsalt kodu poole minna.

Võib ka ette tulla, et tulevane loomavõtja soovib koeraga veel paar korda varjupaigas tutvumas ja jalutamas käia, enne kui uus pereliige päriselt koju viiakse. Nii on uuel omanikul võimalus koera kõiki külgi tundma õppida ja samuti kodu ettevalmistusi teha. Koeraga on oodatud tutvuma kõik pereliikmed, kellega koer koos elama hakkab. Kui koeravõtu otsuses ei olda päris kindel, siis loomulikult on inimesel võimalus võtta aega, et otsus korralikult läbi mõelda. Koerad on ju armsad ja väga lihtne on teha koeravõtu otsus emotsiooni pealt. Küll aga soovime minna koju ja otsust natuke kaaluda. Mõnel korral on juhtunud, et kindla loomavõtusooviga inimese helistab meile järgmisel päeval ja teatab, et mõtles siiski ümber. Ja see on täiesti mõistetav! Soovime ju kõik, et varjupaiga hoolealused leiaksid endale selle päris oma kodu kuni elu lõpuni. See-

tõttu on oluline anda endale aega, et see suur samm rahulikult läbi mõelda.

Paneme sellisele eeltööle väga palju rõhku, sest just see kindlustab, et saadame koera väga headesse ja sobivatesse tingimustesse elama. Tänu eeltöö tegemisele on meie varjupaikadesse tagastatavate loomade hulk väga väike.

Ketikoeraks ei loovuta

Õnneks on loomapidamiskultuur Eestis aastatega arenenud ning üha vähem koeraomanikke aheldab koera õue. Mitmel pool on võetud vastu ka seaduseid pikaajalise ketistamise vastu. Siiski kuuleme vahel, et koer plaanitakse panna ketti elama, et ta territooriumi valvaks. Sellistesse tingimustesse meie koeri ei loovuta - loom peab olema enekõike pereliige, mitte valvur.

Koerte pidev ketis hoidmine mõjub neile halvasti - koerad on sotsiaalsed loomad, kelle tugev side inimesega on tuhandeid aastaid kestnud aretamise tulemus. Muidu sõbralik ja rõõmus koer muutub pidevalt ketis ja üksilduses viibides neurootiliseks, õnetuks, rahutuks ja agressiivseks. Uurimistulemused näitavad, et ketikoerad hammustavad palju suurema tõenäosusega kui vabalt ringi jooksvad koerad.

Uue pereliikme koju toomine - anna aega

Esimesed nädalad uues kodus peaksid olema koera jaoks rahulikud ja rutiinse elurütmiga. Nõnda saab uus lemmik vabalt kohaneda pereliikmetega ja uues kodus toimuvate igapäevaste liikumistega. Koju jõudes tuleb koeral lasta rahulikult oma samme seada ja endale sobivas tempos kõigi ruumidega tutvuda. Las ta läheb inimestele siis, kui ta on selleks valmis. Koerale meeldib, kui ta saab ise uusi inimesi nuusutada ja nii nendega tutvuda. Mõnusa üllatusena mõjub loomulikult ka see, kui pihku on peidetud paar koeramaist.

Ära karda abi küsida

Kui juhtub, et kodus ilmnevad koeraga probleemid, olgu need siis tervise- või käitumisprobleemid, siis ära karda meie poole pöörduda ja abi küsida. Soovime koera käpakäiguga kursoris olla ka peale loovutamist ja võimaluse korral aitame nii nagu suudame. Kui meie võimuses ei ole abi pakkuda, siis on meil mitmeid kasulikke kontakte ja vähemalt saame loomaomaniku õige abistajani suunata.

Iga meie juurest võetud loom saab kaasa lubaduse, mis kehtib kogu tema eluaja - kui loomaomanik ei saa teda enam mingil põhjusel pidada, siis võtame ta uuesti enda hoole alla.

Paneme eeltööle väga palju rõhku, sest just see kindlustab, et saadame koera väga headesse ja sobivatesse tingimustesse elama.

Tervislik toiduvalik teie lemmikutele

Teraviljavabad rohkelt värsket liha sisaldavad kuivtoidud ja konserveid

Otse koju kätte > www.kuivtoit.ee

Just Must

Varjupaikade MTÜ varjupaikades üle Eesti on traditsiooniks saanud tähistada oktoobris musta kassi kuud. Nii ka sel aastal – juba üheksandat korda! Mustad kassid ei kao kuhugi ja me suuname neile jätkuvalt teravdatud tähelepanu. Selleks, et võimalikult palju musti iludusi leiaks endale uued kodud, sai oktoobris meie varjupaikadest endale koju viia musta või mustvalge karvakera tavapärase 35-eurose loovutustasu asemel vaid 1 euro eest.

Miks ootavad mustad kassid varjupaikades oma uut kodu kõige kauem? Põhjuseid on mitu. Eestlane kipub olema vahel veidi ebausklik. Endiselt on levinud uskumine müütidesse, justkui

tooks punane kass majja rikkuse ja kolmevärvilise kasukaga kass õnne. Must kass aga olevat maagiliste võimetega nõiakass, kes toob kaela õnnetuse. On keeruline nimetada ühtegi teist kodulooma, kellega on seotud nii palju ebauskust kui musta kassiga.

Põhjuseid on teisigi. Kas mustad kassid ei ole piisavalt fotogeensed? Tänapäeval on enamus asju kolinud interneti ja nii mängib ka varjupaikade loomadele uute kodude leidmises suurt rolli just internet. Väga tihti tekib inimesel esmane huvi looma vastu just nähes temast sotsiaalmeedias või kodulehel fotot. Paraku ei ole see mustade kasside jaoks hea uudis. Nimelt on nende pildistamine keerukas ning nõuab head valgust ja heledat tausta. Muidu nad „kaovad ära” ja tulemuseks on üks

musta värvi ümmargune laik. See teeb mustad kassid kahjuks sotsiaalmeedia ajastul vähem ihaldusväärsemaks kui heledad või kirjud kassid. See, et must kass ei ole piisavalt fotogeensiline, ei tee temast aga kuidagi halvemat kaaslast.

Kõik, kel kodus must või mustvalge lemmik, kinnitavad alati kui ühest suust – nad on samasugused armsad ja vahvad pereliikmed nagu kõik teised liigikaaslased oma erinevates kasukatoonides. Must kass on sõber nagu iga teinegi lemmikloom ja karvkatte värv ei oma seejuures mingit tähtsust.

Kass on kaaslane ja pereliige pikka-aastateks ja looma võtmisel tuleks lähtuda pigem tema iseloomust, kui välimusest. Kutsume üles andma võimalus ka mustadele ja mustvalgetele nurrumootoritele!

SUUREPÄRANE VÕIMALUS!

Paberajakiri KÄPA ALL postkasti TASUTA!

Kui sa oled meie igakuine püsitoetaja vähemalt 10 euroga, siis pane oma tellimissoov tee: varjupaik.ee/toeta/andmed

või hakka meie püsitoetajaks: varjupaik.ee/toeta

Ajakiri Käpa All ilmub kolm korda aastas sponsorite abiga.

PURINA[®] PRO PLAN[®]

FORTIFLORA[®] KAITSEB JA TUGEVDAB

PURINA[®] PRO PLAN[®] FortiFlora[®] on probiootikume sisaldav toidulisand, mille puhul on tõestatud, et see tugevdab lemmiklooma loomulikku kaitsevõimet.

See vähendab ka stressi, toiduvahetuse ja antibiootikumide põhjustatud seedetraktihäireid, aidates tugevdada lemmiklooma soolestikku ning elada tervislikumalt ja õnnelikumalt.

ISUTUS

KÕHULAHTISUS

ANTIBIOOTIKUMRAVI

REISIMINE

UUS KODU

Leia Petcity loomakliinikutest.

Vabatahtlik Kairi Killing: „Loomad õpetavad tingimusteta armastust ja tõelist rõõmu.”

„Loomad muudavad meie elu paremaks ja mõjuvad hästi vaimsele tervisele. Õnne saladus on andmine. Kui kingid oma aega loomadele, siis tõepoolest tunned, et sinust on kasu. Otsisin endale vabatahtlikuna sellist tööd, mis aitaks maailma paremaks kohaks muuta ja annaks minu hinge midagi,” räägib Kairi Killing põhjustest, miks otsustas tulla vabatahtlikuks Varjupaikade MTÜ-sse. Kairi loo pani kirja ajakirja kaasautor Kaidi Koort.

Kairi sõnul sai teekond Varjupaikade MTÜ juurde alguse kaks aastat tagasi. Ta täitis kodulehel ära vabatahtlikuks saamise ankeedi. Seejärel võeti temaga ühendust ja pakuti erinevaid võimalusi, kuidas saab vabatahtlikuna aidata. „Minu arvates võiks vabatahtlikuna panustada ja teha sellist tööd, mida oskad väga hästi ja mis annab maksimaalse tulemuse.”

Kairi on varem olnud vabatahtlik

tudengiorganisatsioonis Solaride, kus oli mentoriks noortele. Varjupaikade MTÜ on teine koht, kus ta teeb vabatahtlikku tööd. „Minule on kaks valdkonda südamelähedased. Need on loomad ja noored.”

Pildistab varjupaiga loomi

Aktiivne vabatahtlik tegeleb Varjupaikade MTÜ-s fotode ja videoklippide tegemisega. Tema kõige viimane projekt oli pildistamine 2023. aasta heategevuskalendri jaoks, mille raames külastas loomade varjupaiku üle Eesti. „Kiisud saavad kiiremini koju, kui neist on tehtud ilusad fotod,” arvab Kairi.

„Lisaks teen regulaarselt pilte loomadest, kes on varjupaika jõudnud, et võimalik uus kodupakkuja näeks, kui armas ja imeline loom kodu ootab. Sageli

Kairi arvates on hea pildi saamiseks vaja looma usaldus võita. „Tihtipeale tähendab see koos koera või kassiga istumist, paitamist, maiuse andmist, kuni ta tunneb, et sa oled tema inimene.”

on loomad varjupaika jõudes ärevil ja segaduses, seega tuleb natukene aega anda, et nad sisse elaksid.”

Kairi arvates on hea pildi saamiseks vaja looma usaldus

võita. „Tihtipeale tähendab see koos koera või kassiga istumist, paitamist, maiuse andmist, kuni ta tunneb, et sa oled tema inimene. Siis saab juba selle rõõmsa ja usaldava pilgu ka pildile tabada.”

Aktiivne vabatahtlik lisab, et temal on ka kodus üks lemmikloom. „Minul on 10-aastane Jack Russelli terjer. Lily on võetud sõbranna koera pesakonnast. Meile meeldib koos matkata Eesti kaunites rabades.”

Lööb aktiivselt kaasa kampaaniates

Kairi on vabatahtlikuna osalenud mitmes Varjupaikade MTÜ kampaanias. „Tegin koostööd teleajakirjaniku Keili Sükijaineni kampaania, mille eesmärk oli leida kassipoegadele hoiukodud ja kutsuda inimesi raha annetama.

Võtsin osa ka südamekuu kampaania tegemisest kevadel koos spordientusiast Liis Velskeriga, mille raames valmis videoklipp ja veel fotod. Need on mõned näited minu tehtud tödest.”

Aktiivne vabatahtlik lisab, et ta on andnud ka nõu, kuidas korraldada kampaaniaid ja toimetada sotsiaalmeedias. Kairi sõnul kuulub vabatahtlikule tööle aega enamasti 2-3 tundi kuus. „Näiteks heategevuskalendri pildistamisele kulus palju aega, umbes 24 tundi. Ajakulu oleneb väga palju kuust ja perioodist.”

Kairi soovib vabatahtlikuks tulla Varjupaikade MTÜ-sse, sest ta tunneb, et tema tehtud vabatahtlikku tööd hinnatakse. „Kogu aeg öeldakse aitäh ja minu käest küsitakse, kas mul on aega tööülesande jaoks. Kui olen öelnud jah, siis soovin oma töö väga hästi teha. Minule meeldib, et saan oma töö kohta tagasisidet.”

Põhitööna juhib oma ettevõtet

Lisaks Varjupaikade MTÜ vabatahtlikule tööle on Kairi elus tähtsal kohal oma ettevõtte juhtimine. „Olen tegeleenud 13 aastat turundusvaldkonnas ja

kaasa aidanud suurte organisatsioonide edule. Viimased neli aastat olen toimetanud enda loodud firmas ja aitan luua

ettevõtetele sotsiaalmeedia sisu. Olen konsultant, strateeg ja ettevõtte juht.”

Kairi räägib, et tema klientide hulka kuulu-

vad näiteks Sportland, Apple, Red Bull, Swedbank, Elisa, Paulig ja Santa Maria. „Peamiselt pakume oma klientidele sotsiaalmeedia sisuloomet, kanalite haldust, sotsiaalmeedia strateegiaid ja koolitusi.”

Vabal ajal sõidab lumelauaga

Kairi sõnul on tema hobia seotud vabatahtliku tööga, sest ta tegeleb pildi- ja videoloomega ka vabal ajal. „Olen pärit sportlikust perekonnast ja aktiivne eluviis on suur osa minu elust. Tegelen erinevate trennidega. Näiteks CrossFit, jooksmine ja tantsimine kuuluvad minu hobide hulka. Talvel sõidan lumelauaga ja suvel tegelen veelauasõiduga. „Be 1st!” podcasti juhtimine koos Sandra Rajuga on pooleldi hobi ja töö,” tutvustab aktiivne vabatahtlik enda hobisid.

Varjupaikade MTÜ Kairist

Kairi on meie hindamatu vabatahtlik, kes aitab Varjupaikade MTÜ-d kõigega, mis on seotud turunduse ja sisuloomega. See on väga väärtuslik abi, sest pildid ja videod mängivad loomade koju aitamisel meeletult suurt rolli. Eriti armas on see, et sel suvel võttis Kairi enda ülesandeks pildistada meie 2023. aasta heategevuskalendri tarbeks fotod. See on suur töö, kuna läbi tuli sõita kõik meie seitse asukohta üle Eesti, et neljajalgsest igast varjupaigast pildile püüda. Teadupärast ei püsi loomad eriti paigal ja seetõttu võib nende pildistamine olla keerukas. Kairi aga saavutab alati nendega hea kontakti ja ka kõige püsimatamad tegelased saab kenasti pildile püütud.

Vahel tundub, et Kairil on ööpäevas rohkem tunde kui teistel inimestel, sest mingi ime läbi jõuab ta enda tiheda graafiku kõrvalt alati aega meie loomade jaoks. Kõik varjupaigatöötajad, kes Kairiga kokku on puutunud, ütlevad kui ühest suust, et tegemist on nii elurõõmsa ja positiivse inimesega. Oleme väga tänulikud, et Kairi kuulub Varjupaikade MTÜ perre!

Memme teekond hirmust õnneni

Juba neljandat aastat korraldame novembris 5+ koerte kuud. Üsna sageli kuuleme varjupaikades loomasoovijatelt, et päris kutsikat ei otsita, aga üle 5 aasta vanust koera ka ei tahaks. Seetõttu toomegi iga aasta novembrikuus esile 5-aastased ja vanemad koerad. Soovime näidata, et ka nemad on täisväärtuslikud pereliikmed ja ka nemad väärivad kodusoojust ning armastust. Seekord toome teieni seenior-koera Memme loo, mis küll alguses ei olnud lihtsamate killast, kuid on väga lootusriikka ja rõõmsa lõpu-ga! 10+ aastane Memm on pärit suurest koeravabrikust. Ta elas koos 93 kaaskannatajaga väga halbades tingimustes, veetis suure tõenäosusega kogu oma elu puuris ja poegis pidevalt. Kui ametnikud omanikult koerad ära võtsid, sattus Memm Varjupaikade MTÜ Pärnu loomade varjupaika. Kuna ta oli väga tugevas stressis, otsiti talle hoiukodu. Meie vabatahtlike koordinaator Marika Algeos otsustas talle seda pakkuda ning Memm jõudis tema hoole alla eelmise aasta detsembris. **Marika jutustab meile Memme loo.**

Esimesed päevad

Hoiukodus oli koer alguses väga stressis ja hirmunud. Tundus, et minestab, kui talle ainult peale vaatan. Ta värises oma aedikus ja keeldus välja tulemast ning jälgis hirmuga igat minu liigutust. Esimesed 20 tundi ei pissinud ta kordagi. Kui olin valmis temaga kliinikusse tormama, siis õnneks ta lõpuks pissis.

Ta kartis paaniliselt tema poole välja sirutatud kätt ning ei lasknud end katsuda ega sülle võtta. Memm ahmis toitu nii, nagu oleks ta varem pidanud selle eest võitlema. Saba oli tal pidevalt jalgade vahel. Küllastasime temaga ortopeedi ja selgus, et üks jalaluu oli tal kunagi ilmselgelt katki olnud ja valesti kokku kasvanud. Õnneks oli arsti otsus, et opereerida ei ole vaja, kuna koer sai oma jalga kasutada ning valudes ta ei olnud.

Suu oli Memmel ka väga koledas seisus. Hambaarst oli järgmine, keda

küllastasime. Memmel tõmmati välja kõik lagununud hambad ja juured, mis kindlasti talle valu tekitasid. Nüüd ei ole tal suus ühtegi hammast, mis aga ei takista tal isuga süüa nii konserve kui kuivtoitu.

Algul tegi koer kõik oma hädad tuppa pissilapile. Õues me ei käinud, kuna oli talv ja ilmad olid liiga külmad ning trakse talle selga panna oli võimatu.

Algus oli raske

Tasapisi hakkasin võitma koera usaldust. Algul tundus see võimatu ülesandena, kuna Memm endiselt kartis tohutult käsi ega soovinud aedikust välja tulla. Nii väga tahtsin teda sülle võtta, nunnutada, tema jäätunud südamekest üles sulatada! Aga sain aru, et selleks oli veel liiga vara. Lasin tal olla nii, nagu ta ise soovis. Kuna teen tööd kodukontoris, istusin arvutiga tema aediku kõrval ja rääkisin temaga vaikselt. Tasapisi koer natuke rahunes ja hakkas aedikust väljas käima. Ta jooksis korra teise tuppa, vaatas kiiresti ringi ja jooksis tagasi aedikusse. Huvi oli suur, aga julgust ei olnud. Mänguasjadest ta ka välja ei teinud. Nii meie päevad kulgesidki.

Kevad

Saabus kevad. Memm oli juba palju julgem. Ta näitas välja huvi ja otsis minuga kontakti. Käsi ta endiselt kartis, aga käis juba ilusti puurist väljas ja puudutas oma pisikese ninaga minu jalga. See oli tema jaoks maksimaalne füüsiline kontakt. Minu enda koer Jenny näitas talle head eeskujut, et inimese käest saab mõnusaidsid paisid ja seda ei pea kartma. Näha oli, et ka Memm neid soovis saada, aga käsi oli endiselt tema jaoks väga hirmutav. Minu sõbranna võttis ka samast kolooniast koerakese. Ta tuli koos temaga meie juurde külla ja Memm oli teda nähes väga õnnelik - Papu näitas talle ka head eeskujut. Asjad liikusid aina paremuse poole ning lõpuks leidis Memm endale päris kodu.

Kahjuks hindas uus omanik enda võimeid üle ega olnud valmis sellise probleemse koera pidamiseks. Nelja päeva

pärast toodi Memm mulle tagasi. Sel hetkel tegin ma otsuse, et ma ei julge teda enam kellelegi pakkuda ning jätsin koera endale. Korragi ei ole ma seda otsust kahetsenud.

Memme usaldus minu vastu hakkas aina rohkem kasvama. Tema silmist kadus hirm, iga mu liigutus ei tekitanud enam paanikat. Rõõmuga jälgisin tema edusamme. Siiski ise ta minu juurde tulla ei soovinud, pidin teda ikkagi palju meelitama. Hakkasime temaga vaikselt õues käima, küll aga mitte nii, nagu teise koeraga - Memm istus terve aja mul põues ja jälgis ümbritsevat. See pakkus talle väga palju huvi.

Suvi

Saabus juuni ning ilmad läksid soojaks. Memm oli väga tubli, otsustasin, et nüüd hakkame õues käima nagu kord ja kohus. Mõeldud-tehtud. Hankisin talle kassitraksid, meelitasin teda pikalt ja lõpuks õnnestus talle need selga saada. Tundus, et iga minu puudutus oli tema jaoks hirmus, aga saime hakkama ja läksime õue. Esimene jalutuskäik paraku ebaõnnestus. Memm lihtsalt seisis ühe koha peal, otsides kohta, kuhu saaks end ära peita. Aga me ei andnud alla. Järgmine kord läksime õue koos kolme

koeraga. See oli hea mõte, kuna Memm oli väga õnnelik ja otsis teiste koertega kontakti. Sellest hetkest hakkasid asjad

tohtu kiirusega paremuse poole liikuma. Tasapisi läks ta aina julgemaks, hakkas nuuskima ja maailma uudistama.

Nüüdseks on Memmest saanud täitsa tavaline koer. Ta jalutab ideaalselt rihma otsas, laseb endale ilusti traksid selga panna, laseb end sülle võtta. Kui traksid on seljas, hüppab ta ise sülle. Kortoris jalutab ta julgelt ringi, aga puur on ikkagi tema lemmikkoht - seal on tema turvaline pesa. Memm saab hästi läbi nii minu vana koeraga kui ka kassiga. Oma vanuse kohta on ta vägagi aktiivne ja mänguline.

See tunne, kui sa näed looma, kes tuli sinu juurde katkisena ja õnnetuna, muutumas õnnelikuks, on võrratu. Memm on väga tubli, armas ja vapper koer. Ma usun, et meil temaga õnnestub kõikidest hirmudest lõplikult üle saada.

Tahaksin panna lugejatele südamele - ärge kartke võtta varjupaigas eakaid koeri. Koer õpib igas vanuses. Ja kui ta usaldab teid, siis on kõik võimalik! Jah, see kõik võib võtta aega, aga see on seda väärt. Loomad oskavad olla tänulikud.

Nüüdseks on Memmest saanud täitsa tavaline koer. Ta jalutab ideaalselt rihma otsas, laseb endale ilusti traksid selga panna, laseb end sülle võtta.

Memm kartis paaniliselt tema poole välja sirutatud kätt ning ei lasknud end katsuda ega sülle võtta. Ta ahmis toitu nii, nagu oleks ta varem pidanud selle eest võitlema.

Vabatahtlik töö sobib kõigile Suure südamega pensionär Oie armastab kasse

Teadagi, et varjupaiga keskkond võib mõnele loomale stressi tekitada. Pisikesed kassipojad; tiined ning äsja poeginud loomad ja nende pesakonnad; ravi või eridieeti vajavad ning sotsialiseerimata loomad; kassid, kes ei saa mingil põhjusel hakkama üldises vabapidamise toas. Selliseid loomi on päris palju. Nad vajavad rahulikku kodust keskkonda, et taastuda, õppida inimest usaldama ja rahulikult pojad üles kasvatada. Siin tulevad

appi meie kuldaväärt vabatahtlikud hoiukodud. Pensionär Oiest, kes pakub hoiukodu varjupaiga kassile, kirjutab vabatahtlike koordinaator Marika Algepos.

Hoiukoduks olemine, loomade sotsialiseerimine ja ravimine on igapäevane suur töö. Inimesed teevad seda tööd oma põhitöökoha ja pere kõrvalt. Oleme neile selle eest siiralt tänulikud.

Kuna tunneme alati hoiukodudest puudust, tuli meil idee kaasata meie

hoiukodude tegevusse pensionäre. Tao-line praktika on väga levinud teistes riikides. Inimesed, kes ei pea enam iga päev tööl käima ja kellel on palju vaba aega, aga ei soovi siiski suurt vastutust endale püsivalt looma võtmisega peale võtta, kasutavad hea meelega suurepärast võimalust aidata kodutuid loomi, olles nende jaoks ajutine hoiukodu. Meie hoiukodud saavad hoiulooma jaoks kaasa kõik vajalikud tarvikud ja toidud ja kui loomake peaks haigestuma, siis on ka ravi MTÜ poolt tagatud. Meil ve-

das. Järjekordse Facebookis hoiukodu-
de otsimise kuulutuse peale reageeris
tore proua Õie.

Varemgi koduta kasse aidanud

Kuigi Õie on juba väärikas eas, on
ta väga aktiivne ja näeb väga noorus-
lik välja. Õie on kasvanud üles koos
kasside ja küülikutega ning kassid
on tema lemmi-
kud loomad. Ta
ei suuda vaada-
ta, kuidas koduta
kassid tänavatel
piinlevad ja ta
on alati püüdnud
neid aidata. Kui
kõrvalmaja prügi-
kastide juures poegis üks õnnetu kas-
sike, ei lubanud proua Õie lahke süda
teda õue jätta. Õie pakkus kaks kuud
hoiukodu nii kassiemale kui tema ka-
hele pojale. Lõpuks õnnestus kõikide-
le kassidele ühe mittetulundusühingu
kaudu kodud leida.

Elu jooksul on Õiel olnud kolm päris
enda kassi. Kusjuures ka viimane kass
oli tänavalt päästetud, kui tema omani-
kud ta hülgasid. Kiisu tuli ise Õielt abi
paluma ja loomulikult ei suutnud proua
teda abita jätta. Nii sai hüljatud kassi-
ke endale unistuste kodu. Kuna Õie on
väga eeskujulik kassiomanik, ei lasknud
ta kassi üksi õue ja käis temaga rihmaga
jalutamas, et ei juhtuks midagi halba.
Ta ravis kassi hambaid, mis läks talle
maksma päris kopsaka summa. Pääste-
tud kassike elas Õie juures neli õnnelik-
ku aastat, kuni suri kahjuks selle aasta
aprillis.

Õie jaoks oli tema lahkumine väga
valus ja kui valu natuke järgi andis,
otsustas ta hakata kasside hoiukoduks.
Poeg pakkus talle küll võtta uut ja noo-
remat kassi, aga Õie ei olnud sellega
nõus. Tema sõnul annab vanus juba
tunda ja tal ei ole enam nii palju jõu-
du noort kassi kasvatada. Õie nägi meie
kuulutust Facebookis, täitis Zelose äpis
sooviavalduse ja nii saigi temast hoiu-
kodu kass Indriale!

Indria on vanem kass, kes on varem
elanud oma inimesega. Kahjuks lahkus
tema omanik siit ilmast ja nii vaene
Indria varjupaika sattuski. Kuna Õie
elab Keilas, kus meil varjupaika ei ole,
tuli appi meie tubli vabatahtlik Raimo,
kes viis Indria kogu „varustusega“ Õie
juurde ja hakkab ka edaspidi talle kas-
siliiva ja toitu juurde tooma.

Hoiukass tunneb end kui kodus

Õie sõnul tundis Indria esimesest
hetkest end tema juures nagu kodus.
Ta uuris kõik toad läbi ja otsustas, et
tema õige koht on diivanil Õie kõrval.
Seal nad koos televiisorit vaatavadki,
kusjuures ka Indria jälgib põnevusega
seda, mis ekraanil toimub.

Indrial on kombeks joosta kööki ja
paluda, peaga puk-
sides, Õielt kõike
seda head ja pa-
remat, mida proua
talle pakub. Järgi
on proovitud kõik
võimalikud maitse-
vad konservid ning
Indria tegi oma va-
liku - temale maitsevad kõige rohkem
loomaliha ja kanamaksaga konservid.
Ka nurrumootor töötab Indrial korrali-
kult, mis Õiele väga meeldib.

Soovitab hoiukoduks olemist üksi- kutele inimestele

Küsisime Õielt, kas ta soovitab ha-
kata eakatel inimestel hoiukoduks.
„Kindlasti soovitan,“ vastab Õie. „Eriti
soovitan seda neile inimestele, kes tun-
nevad end üksikuna, kellel ei ole ühte-
gi hinge kõrval. Nii tore, kui on kellegi
eest hoolitseda, kes jagab sinuga pikki
õhtuid, palub su tähelepanu, nii tore on
aidata ühte hüljatud hinge.“

Head pensionärid, ootame teid
meie ridadesse! Kui ka teil on soov leida
endale pikkadeks sügisõhtuteks neljaj-
algne sõber, kui tunnete üksindust, kui
soovite aidata kodutut looma, andke
meile sellest teada! Vaata rohkem infot
meie kodulehelt www.varjupaik.ee

Suur tänu Õiele tema abi eest!
Aitäh kõigile meie hoiukodudele, kes
leiavad aega meie hoolealuste jaoks!

Käpa all olla pole häbiasi

Pigem vastupidi – kanna meie toetajamärgisega tooteid uhkusega ja näita, et seisad õige asja eest! Varjupaigaloomad tänavad sind ja möödakäijad on ehk pisut intrigeeritudki. Praegu saad meie heategevuslikust e-poes soetada nokamütsi, tänavakoti, näomaski ja uue aasta kalendri. Aga hoia meie e-poe silm peal, sest ägedaid tooteid tuleb muudkui juurde.

Ja loomulikult on alati eriline kingitus üks

HEATEGU!

Vali meie e-poes sobiv toetussumma ja anna sinu heateost kingisaajale armsa e-kaardiga teada.

**Meie heategevuslik
e-pood on alati avatud!**

pood.varjupaik.ee

Tänavune Elmo

Igal aastal tähistame rahvusvahelist loomakaitsepäeva, andes välja Elmo preemia – see on söakuse preemia silmapaistvale ja loomasõbralikule ametiisikule, kellega Varjupaikade MTÜ-l on olnud õnn viimase aasta jooksul koostööd teha. Loomade heaolu eest on seisnud tõeliselt tubli ja loomasõbralik ametnik – Võru Linnavalitsuse keskkonna- ja järelevalvespetsialist Tiina Randjärv ja me otsustasime just teda tunnustada Elmo preemiaga. Preemia andsime üle 4. oktoobril, loomakaitsepäeval, kirjutab kommunikatsioonijuht Anni Anete Mõisamaa.

Varjupaikade MTÜ töötajatel, kes Tiinaga igapäevaselt kokku puutuvad, jätkub preemia laureaadi kohta vaid positiivseid sõnu. Meie jaoks on tõeline õnn, kui ametnik on niivõrd osavõtlik ja teeb kõik, mis tema võimuses, et loomi aidata.

Nende aastate jooksul, mil meil on olnud õnn Tiinaga koostööd teha, on

tema panus loomade heaolusse olnud hindamatu. Ta toetab meid alati, ta on sõbralik, abivalmis ning tema jaoks on esikohal looma heaolu, mitte mingi rahaline väärtus.

Koostöö on oluline

„Elmo preemia saajal ei olnud raske leida,“ rääkis Varjupaikade MTÜ juhatuse liige Merike Torm. „Näeme seda oma igapäevatoos, kui oluline on tugev ja operatiivne koostöö erinevate asutuste vahel. Tänu koostööle saame alati efektiivsemalt loomi aidata. Koostöö Tiinaga on märkimisväärselt aidanud hätta sattunud loomi, sest ta on tõeliselt tegus naine, kes on kahe jalaga maa peal. Ta võtab hädasoleva looma mure enda hingeasjaks. Tiina tööleasumine oli värske muutus, mida me pikalt oodanud olime.“

Tiina on aastate jooksul aidanud lugematul hulgal loomi – kes on elanud liiga lühikese keti otsas, kes on olnud pikalt vajaliku arstiabi jne. Juhtumeid on hulgaliselt ja loomi palju, kes on tänu Tiinale teise võimaluse saanud.

Ja nagu üks loomasõbralik inimene

Varjupaikade MTÜ juhatuse liige Merike Torm ja Tiina Randjärv.
Foto: Varjupaikade MTÜ

ikka, nii on ka Tiina tööd koju kaasa võtnud – mõne aasta eest pakkus ta kodu ühele Võru varjupaiga kassile.

Hoolib nii loomadest kui ka inimestest

Üks eriti südamluk külg, mida kõik varjupaigatöötajad Tiina puhul täheldanud, on see, et lisaks loomadele jätkub tal kaastunnet ka inimeste vastu. Paraku puutume loomi abistades aeg-ajalt kokku ka inimestega, kes on jäänud elu hammasrataste vahele või kellel on raske enda eluga toime tulla. Ka neile püüab Tiina alati vajalikku abi leida. Tal on niivõrd suur süda, et hoolt jagub nii loomadele kui ka inimestele.

Suur aitäh Tiinale!

Aita hoida ja koju jõuda ehk heategevuskalender

Varjupaikade MTÜ tegutseb seitsmes asukohas üle Eesti. Me pakume ulualust ja hoolitsust koduta loomadele ja 15 tegutsemisaasta jooksul oleme koju aidanud enam kui 23 000 looma. Meie hoole alla satuvad nii koerad, kassid kui ka pisiloomad. Kaheksandat aastat välja antav heategevuslik kalender kannab sel koral nime nime „Aita hoida ja koju jõuda“.

Kalendrist leiad meie hoolealuste portreed. Igal loomal on rääkida oma lugu. Mõne looma lugu on valusam kui teine, kuid üks on neil kõigil ühine – nad on selja taha jätnud keerulise mineviku ja jõudnud turvalisse kohta, kus neid armastatakse ja nende eest hoolitseatakse. Ees on ootamas helgem tulevik. Varjupaigas viibimise aeg on nende jaoks justkui vahepeatus. Meile on väga oluline, et sellel vahepealsel etapil tunneksid varjupaigaasukad end võima-

likult hästi ja et uue kodu leidmine ei veniks liialt pikaks.

Sina saad aidata hoida ja koju jõuda

Ka sina saad anda enda panuse nende karvakerade eest hoolitsemisel! Heategevuskalendrit soetades aidad muuta loomade elu paremaks varjupaigas viibimise ajal ning aidad nad ette valmistada uude koju minekuks. Me anname loomadele parima võimaliku hoolitsuse, kontrollime üle iga looma tervise, vajadusel ravime ja kiibistame, steriliseerime-kastreerime ja teeme parasiiditõrjet. Keskmiselt veedab loom meie hoole all kolm kuud, aga paraku on ka neid, kellele uue kodu leidmiseks kulub lausa aastaid. Sellest 14 päeva eest tasuvad kohalikud omavalitsused, alates 15. varjupaigapäevast saame lemmikloomi aidata tänu lahetele annetajatele.

Kalendrite müügist kogutud raha läheb loomade elutingimuste parandamiseks.

Kalender sobib nii koera- kui kassiniimestele

Võttes kalendri ühtpidi ette, on see koerakalender, teistpidi jälle kassikalender. Nii saad ise valida, kes sulle igapäevaselt kalendrist vastu vaatab. Vaata Varjupaikade MTÜ heategevuslikku e-poodi pood.varjupaik.ee ja rõõmusta ennast või lähedast südamluku ning tähendusriikka kingitusega. Kalender on ilus jõulukink ja jääb meenutama sinu heategu.

Täname kõiki hooandjaid!

Aasta aega hiljem – kuidas läheb kohutavast koeravabrikust päästetud koertel?

Möödunud aastal päästime koostöös Põllumajandus- ja toiduametiga ühest Lääne-Virumaa elamust 27 koera, kes elasid kohutavates tingimustes – neile ei olnud tagatud arstiabi ega isegi mitte joogivett. Majas, kus koerad elasid, oli väljakannatamatu hais ning toas ei olnud üldse õhku. Veterinaarsel ülevaatusel selgus, et kõik loomad olid alatoitumises, emastel koertel olid liigse poegimise tagajärjel nisad ebanormaalselt väljaveninud, mitmetel olid kasvaja, mõnel vajasis kirurgilist sekkumist silma pisaranäärmed ning koerte kehad olid kaetud armide, kärnade ja haavadega. Lisaks sai selgeks, et nad on sotsialiseerimata ja kar-

*davad inimesi. Päästetud koerte hulgas oli kaks tiinet koera, kes töid hiljem varjupaigas ilmale kokku 11 kutsikat. Kuidas läheb päästetud seltskonnal nüüd, aasta pärast päästmist? Koerte lood **pani kirja kommunikatsioonijuht Anni Anete Mõisamaa**.*

Raske minevikuga ja jubedates tingimustes elanud koertega oli varjupaigas loomulikult tegemist palju. Oli tõsiste tervisemuredega koeri ning ka neid, kes kartsid tohutult inimese lähedust ega julgenud varjupaiga töötajatele ja vabatahtlikele otsagi vaadata. Nägime palju vaeva ja kaasasime ka professionaale väljastpoolt ning tasapisi hakkasid ka kõige arglikumad koe-

rad nina kuudist välja pistma ja inimest usaldama õppima. Nüüd saame jagada teiega tõelist rõõmusõnumit – kõik koerad on endale uued kodud leidnud!

Uute omanikega suheldes on välja joonistunud muster – enamikel koertel löövad endiselt mineviku hirmud aegajalt suuremal või väiksemal määral välja. Oleme tänulikud, et leidub inimesi, kes on valmis kodu pakkuma raske minevikuga loomadele ning tegelema iga päev nende käitumismuredega. Ikka selleks, et pakkuda loomale mõnusat ja turvalist elu!

Koerte omanikud räägivad, kuidas elu uute pereliikmetega nüüd – aasta pärast päästmist – läinud on.

Esmeralda

Hoolimata sellest, et otsus võtta koer oli läbimõeldud ja kaalutletud, olid esimesed nädalad rasked ja keerulised. Eks uue olukorraga kohanemine võttis nii Esmeraldal, minul kui ka minu perel aega. Nüüd, mõned kuud hiljem, ei mäleta ma enam, kuidas oli elu enne Esmeraldat. Need kuud ei ole muidugi olnud üks suur lust ja lillepidu - tegeleme hetkel veel reaktiivsuse probleemi ja üksindusahistusega, kuid kui need murekohad kõrvale jätta, siis on Esmeralda tegelikult väga tark, kuid isepäine koer - ta on selgeks õppinud mõned lihtsamad käsklused ja trikid.

Vaatamata oma suurusele on ta hinges paras pehmeke, kes norib igal võimalikul hetkel hellust ja paisid ning tuleks kasvõi vanni kaasa, kui vaid saaks. Esmeraldat ootas meie juures ees ka 7-aastane kass, keda ta hea meelega oma mängukaaslaseks soovib, kuid kassi arvates on selline suur hüplev elukas lihtsalt totakas, keda on kindlam kõrgemalt vaadata.

Esmeraldast ei saanud mitte ainult meie pere lemmikloom, vaid täieõiguslik pereliige. Üks on kindel - otsust võtta varjupaigast koer, ma ei kahetse.

Max, uue nimega Max Karamell, on ikka täielik paipoiss ning küsib muudkui paitusi, kallistusi ja teeb musi. Toas meeldib talle peamiselt magada või siis kaisus olla. Õue on ta alati valmis tulema, kui oma jalutusrihma häält kuuleb.

Meil on ka kaks kassi, kellega ta saab

hästi läbi. Alguses proovis küll nende toitu ära süüa, aga sai kiirelt aru, kus tema toidunõu on. Igatahes oleme terve perega väga õnnelikud, et Max Karamell meid oma pereks valis ning oli nõus meiega koju tulema.

Max Karamell

Nora

Nora oli algusest peale oma pesakonna pesamuna, kuid iseloomu on tal mitme eest. Ta armastab teiste koertega mängida ja mere ääres jooksmas käia, kuid võõrad inimesed on tema jaoks hirmutavad ning siis on vaja kohe haukuda ja iseloomu näidata. Mõnes olukorras oleme õppinud olema 5+ koer ja teistes olukordades teeme iga päev

tööd oma reaktiivsusega. Lõpetasime just ka agility eelkursuse, tänu millele õppisime ja harjutame eelkõige iga päev enesekontrolli ja omavahelist koostööd. Kokkuvõttes on Nora üks paras pähkel, kellega iga päev maid jagada, aga samas ei vahetaks seda pähklist millegi vastu maamunal.

Emma

Varjupaigast koera võttes olime valmis erinevateks käitumisprobleemideks. Emmaga läks tegelikult kõik väga lihtsalt - ta on tasakaalukas ja uudishimulik koer, kes tahab väga õppida. Kool on üks Emma lemmikumaid kohti ning kuigi teekond on olnud konarlik, on ta peale aastat aega treeninguid muutunud väga kuulekaks, targaks ja üleüldiselt heaks koeraks.

Emma peab lugu nii heast puhkusest kodus oma diivanil kui ka metsas

ja rannas käikudest. Valvuriameti võttis Emma endale ise ning leiab, et tema kohus on meid kaitsta ja anda teada lähenevatest „ohtudest”. Emma suurus hirmutab mõnikord inimesi, kuid tegelikult on ta heatahtlik ning tal on alati suur rõõm, kui saab uute inimestega tutvuda ja neile oma mänguasju pakkuda või nügides mängima kutsuda. Kokkuvõtlikult oli varjupaigast koera võtmine parim otsus - Emma on parim sõber, keda tahta.

Saurus tuli perre, kus oli juba ees mitut sorti loomi ja linde. Nendega kohanemine läks kiirelt (umbes nädal kuni kaks), kuid pigem tuli väga palju Saurusel õppida tundma iseennast ja seda, kuidas olla koer. Mängida ta ei osanud, palligi alguses kartis. Alustasime siktusmängudega, aga tasapisi sai palli järgi kihutamine tema maailma lemmikuimaks ajaviiteks. Vana koer õpetas võõrastest märku andma ja kodu valvama, nii et tundmatuid ilma loata naljalt sisse ei lasta.

Oma inimestega on Saurus sõbralikus kuubis, meeletult rõõmsameelne ja usaldav tegelane ja maailma suure-

päraseim lohutaja, kui meel kurb. Kahjuks on Saurusel eelnevast elust mitmeid tervisehädasid, mis jäävad teda aeg-ajalt ägenedes kimbutama elu lõpuni, vaatamata ravile. Seega otsustasime tema elu lihtsustamiseks võtta varjupaikadest veel kaks koera - proua Muusa ja kutsikas Mooni. Koos käiakse nüüd territooriumi pissiringil ja jagatakse kodutöid - näiteks kitsede karjamaale ajamise vastu ta üldse huvi ei tunne, seda teevad teised. Aga küdeva ahju ees istudes meenutab ta oma hoiakuga väga inglise džentelmeni - teadlik oma positsioonist ja võluvast sarmist.

Saurus

Kendo

„Kendo naudib oma elu väga, käime ühiselt reisidel ja poes. Ta õpib inimestega käituma ja on väga palju arenenud sellest ajast, kui ma ta sain.

Kendo naudib jalutuskäike metsas ja teiste koertega mängimist. Ta on väga energiline, rõõmus ja õpib kiiresti. Lisaks saab ta kõigiga läbi ja on aidanud paaril inimesel oma koortehirmust üle

saada. Kendo on ikka veidike pätt ka ja ei saa alati aru, kui suur ta on, aga õnneks on ta nii armas, et keegi väga pahaks ei pane. Alguses oli Kendoga väga raske, sest ta ei osanud inimestega koos elada ja kartis kõike. Ta esimene reaktsioon oli kas lamada või haukuda. Õnneks klikkisime väga kiiresti ja nüüd naudib ta maailma avastamist.”

Miisu

Miisu on pealaest sabaotsani mõnus tüüp - pikkade jalgadega, pehme, vaikne ja rahulik täpselt senimaani, kuni märkab ohtu või võimalikku ülekohut, ja siis saab temast tõeline lövi. Võõras- te inimestega ta üldiselt suhelda ei soovi, aga lihapalli või grill-liha ampsu eest on valmis sekundiga sellest põhimõttest loobuma. Nagu iga korralik koer, armastab Miisu süüa, magada ja jalutada.

Miisule ei meeldi väikesed kinnised ruumid, väikesed (haukuvad) koerad,

vesi ja üksi kodus olla. Sel suvel on ta aga juba leidnud julguse vahel üksinda hoovis päikest võtta, kuid enamasti eelistab lesida selliselt, et pererahvas oleks ikka nägemis- või vähemalt kuulmiskaugusel. Väga palju on abi olnud naabritüdruk beagle Harleyst ja naabripoiss retriiver Bennust, kes on Miisule mängeldes õpetanud, kuidas mürada ja muidu olla ja käituda nagu üks muhe koer kunagi.

Algul oli Mammuga natuke keeruline. Nimelt kartis ta nii võõraid inimesi, tugevamaid helisid kui ka uusi olukordi. Nii keeldus ta sisenemast uutesse ruumidesse (sh kodu ja auto) ja kui ta läbi suurte raskuste siiski lõpuks sisenes, keeldus ta sealt väljumast. Lisaks kartis ta kõndimist parketil. Selle tõttu tuli tema liikumistee katta vaipadega. Koer, kelle nimi oli alguses Tesla, kõndis oma nimele kohaselt esialgu vaid mööda punaseid vaipu. Tasapisi muutus ta aga julgemaks, sai Mammuks ja harjus koduse eluga.

Nüüd on Mammu tubli ja tegus pereliige, osaledes rõõmsasti ka pere väljasõitudel. Viimati tegi ta kaasa isegi kanuematka. Kanuus istus ta rahulikult ja vahepeal tuli talle isegi tukk peale. Mammu on katsetanud ka lambakarjuse ametit. Lammastele lähenes ta hiilivalt, nagu tõeline jahti pidav emalõvi. Karja jääb aga arvas, et suudab ise oma karjaga hakkama saada ja nii pidi Mammu,

pärast väikest füüsilist märkust jäära poolt, lambakarjuse ameti siiski maha panema.

Mammu on suur sõber peres elava kuldse retriiveri Ottoga. Esimesel kohtumisel ta kohe huvi üles ei näidanud, nagu väärrikale tüdrukule kohane, ja näksas Ottot natuke ninast, aga nüüd mängivad nad rõõmsalt koos ja jagavad vajadusel isegi söögikaussi.

Autoga sõites peab Mammu loomulikult, et ka koer sõidab siiski salongis, mitte eraldatult tagaruumis. Nii istub ta sõites ilusti turvavööga kinnitatult pingil.

Kokkuvõtteks võib öelda, et kuigi algus oli keeruline, sai Mammust koduses keskkonnas kiiresti tubli ja tegus pereliige. Mammu on terane, õpib kõike kiiresti, kohaneb nüüd juba suuremate raskusteta uute olukordadega, on igati sotsiaalne ja on toonud endaga kaasa nii palju rõõmu, kodusoojust ja armastust.

Mammu

Brutus

„Brutusel läheb väga-väga hästi. Ta on osutunud tõeliseks hurmuriks ja südametemurdjaks, kes püüab tänavatel pilke ning tundub tähelepanu nautivat, sest norib hea meelega inimestelt mee- lehead ja paisid.

Aastaga on Brutuse elus toimunud palju muutusi - ta õppis mängima mänguasjadega (ühe kõrvaga ja alatasa plahvatav piiksuv jänes saadab tervisi), lahendab mängleva kergusega nuputamisülesandeid, sai endale koer-sõbrad, kellega metsas joosta ning avastas jäägitu armastuse vee ja muda vastu. Naljaga pooleks ootame juba, millal Brutu-

sele lestad alla kasvavad. Brutus oskab viisakalt rihmas käia, peab lugu vanasõnast „rääkimine hõbe, vaikimine kuld” ja armastab magada kõikvõimalikes ja -võimatutes poosides. See ei tundu ehk kõrvalseisjale paljuna, aga me teame, kui pika teekonna on Brutus läbinud, et saada selliseks vahvaks koeraks nagu ta täna on. Üksi ei oleks me seda muidugi suutnud ja meile oli sellel teekonnal suureks abiks koortekool Kratt.

Oleme väga tänulikud, et Brutus on meiega. Aitäh, Varjupaikade MTÜ, et teete seda tänuväärset tööd!”

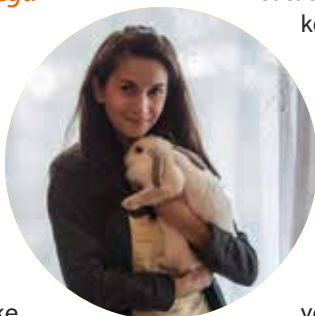
Loomade arvelt tehtav „ettevõtlus” ajab karva

turri

„Elasid kord memm ja taat...” võiks alustada seda kirjatükki. Kuid memmed-taadid pole selle loo kanglasteks ja kummalisel kombel on enamasti just naised need, kellega meie teed ristuvad paljundajate kodukülastustel. Tehes kontrolle koos Põllumajandus- ja toiduametiga, ei tea kunagi, kas tegu on põhjendatud pöördumisega või ehk naabrite omavaheliste probleemidega. On juhtumeid, kus inimesed on ise hädas ja vajavad abi ning seetõttu kannatavad ka loomad, ja on teistsugused juhtumid, millest ka selles kirjatükis juttu tuleb. Loomade paljundamise ja nendega äritsemise ehk millerdamise teema üle arutleb loomakaitsja Hellika Landmann.

Sel sügisel Tallinnas toimunud rahvusvahelisel loomakaitse konverentsil tõi Šotimaa loomapolitsei vaneminspektor Mike Flynn näite hiljutisest juhtumist, kus millerdaja oli veidi enam kui poole aasta jooksul teeninud loomade paljundamise ja müügi pealt üle 1,2 miljoni naela. Seetõttu on ka millerdamine aina enam populaarsust koguv „ettevõtluse” vorm. Karistused on olematud või väga väikesed. Näiteks sama summa teenimiseks narkootikumidega on risk kordi suurem ja keegi ei anna õigust ka müüdavat kraami tagasi nõuda. Kuni elav, hingav ja valu tundev olend on seaduse silmis võrdne asjaga, on ka väga keeruline neid ärisid kinni panna.

Pidamistingimuste kontroll viis 38 kassi päästmiseni

Ühel hilissügisel püüdis läksime kontrollima kasside pidamistingimusi Põhja-Tallinna korterisse. Ukse juures seistes ei pidanud olema eriti arenenud haistmismeelega, et aru saada kaebuse tõsidusest. Üllataval kombel avati uks, kuid juba peale enda tutvustamist sai me tavalise vabanduste valingu: ette teatamata ei ole võimalik sisse lasta; just hetkel on koristamata; õiguste rikumine ja viimase kaardina võeti appi ka covid. Kuna me jonni ei jätnud ja loomi siiski näha soovisime, muutus proua ka agressiivseks ja appi sai kutsutud politsei. Patrull oli kiiresti kohal ning kohale kutsuti teinengi, kui olukord hinnatud sai.

Tuppa sisenedes ei olnud pikalt vaja mõelda, kas loomade heaolu on tagatud. Kahetoalises korteris oli põrandapinda võrdlemisi vähe, prügi vedeles igal pool, osa loomi oli puurides. Kurb oli vaadata erinevaid karikaid ja aukirju, mis olid antud inimesele kui väärt aretajale. Loomadel oli olemas toit, kindlasti ei hoitud neid näljas, aga sellega piirdus ka loomade heaolu. Tänapäeval on üle 20 aasta tehtud erinevaid uuringuid ja järeldusele jõutud, et loomade keskkond ja nende kohtlemine on otseses seoses nende tervisega, peamiselt põie- ja neeruprobleemide ilmnemisega. Samuti mõjutavad need suurel määral närvisüsteemi - sellisest keskkonnast ei tule terve närvikavaga loomi, isegi kui toit

ja vesi on tagatud. Siseruumis väga paljude loomade koos pidamine, vähesed liivakastid, peitumisvõimaluste puudumine, ebapiisaval hulgal toidukausse - kõik see on loomale stressiallikas ja võib põhjustada terviseprobleeme.

Viskas loomakaitsjaid kassipojaga

Äärmiselt ärritunud loomaomanik viskas ühe kassipojaga ametnikke, kuid õnneks oli püüdja terava silma ja heli käega ning kiisupoeg sai turvaliselt kinni püütud. Umbes 3-4 nädalat vana kassipoeg sai kiirelt mütsi sisse sooja topitud ja varjupaiga poole saadetud. Selliste juhtumite juures ei ole mõtet ootama ja vaatama jääda. Kui loom on käes ja fikseeritud, tuleb ta ära viia, et mitte anda omanikule võimalust teda tagasi tirida või talle haiget teha. Omanik lubas nii ennast kui kasse põlema panna, aknast alla hüpata ja pani kõikvõimalikud needused kontrollijatele peale. Politsei suunas loomapidaja eemale ja meie koos esmalt kohale jõudnud patrulliga saime alustada PTA tehtud võõrandamise otsuse alusel kasside püüki. Pisikesed kassilapsed, kellel silmadki polnud veel avanenud, olid üksi transpordikastis ilma ema ja igasuguse pesamaterjali või soojendamise võimaluseta. Osa kasse oli omanik püüdnud paigutada sektsioonkappi luku taha, teine osa püüdis põgeneda. Vähemalt üht kassi me kätte ei saanudki - ta põgenes vanni taha torude vahele ja sealt tema kätte saamine ilma korteri osalise lammutuseta poleks olnud võimalik. Kokku püüdsime tol päeval 38 kassi. Enamasti on sellise kasvatusena pidajad veendunud, et ainult noored

loomad võetakse ära. Täiskasvanud loomade osas on nad tundlikumad - seda juba seetõttu, et loomalaps ise on ühekordne tulu, täiskasvanud isendid aga inkubaatorid, kus uued tuluallikad „valmivad“.

Kohtuotsuse ootamine

Varjupaigas hinnati, et kui me pooled kassipojad suudame elule turgutada, võime uhked olla. Kokkuvõttes kaotasime ainult ühe elu. Kuid loomade ära toomise ja arstliku ülevaatusega enamasti millerdajate juhtumid ei lõpe. Kui loomad on ära toodud ja esmane tulekahju kustutatud, paberitöö alles algab. Loomaomanikul on võimalik võõrandamine vaidlustada. Inimesed, kelle jaoks loom on raha, ei jäta seda võimalust ka kasutamata. Ei jätnud ka see memm. Kolmel kassil õnnestus nagu kakukestel veereda uutesse headesse kodudesse, kuid siis määrati kohtu poolt õiguskaitse - varjupaik sai korralduse hoida kõiki täiskasvanud loomi varjupaigas, kuni kohus teeb otsuse. Kui õigusemõistjad loomakaitsjatelt kuulsid kui palju läheb ühe looma ülalpidamine maksma, leidis kohtunik, et summa on arutult suur ja tehti otsus, et omanik peab iga kassi iga päeva eest, mil loom on varjupaigas, maksma ühe euro.

Varjupaiga tingimustes nõuab looma ülalpidamine palju ressursi - maksavad nii toit, veterinaartoimingud, personal, elekter, vesi.. Aga kuna loom on seaduse silmis asi, ei ole see probleem ja hõivatud on lihtsalt „lao“ pind. Kohus leidis, et kassipojad võivad minna uutesse

kodudesse, aga täiskasvanud loomad peavad ootama. Tallinna varjupaigas ei ole väikesed puurid, kuid need on mõeldud looma hoidmiseks ja ravimiseks 14 päeva jooksul. Eeldatakse, et peale seda saab loom liikuda uude kodusse või kasside vabapidamistuppa. Vaimsele ja füüsilisele tervisele ei ole niiviisi puuris konutamine kuidagi toetav. Loomade heaolu tõttu eraldati varjupaiga väiksem kassituba vabrikust päästetud kassidele. „Ühe euro toas“ said kassid veidi vabamalt elada ja oodata kohtu otsust. Õnneks, pärast kuudepikkust ootamist, see ka tuli ja kassid võisid uutesse kodudesse minna. Tuginedes aastate jooksul kogutud teadmistele, kohtume ilmselt selle inimesega sarnastel asjaoludel uuesti. Kui mitte, on ta üks väga suur erand reeglis.

Uued algused

Selliste võõrandamiste eesmärk on aga lisaks loomade ära toomisele, anda ka võimalus uueks alguseks. Kõik uued algused ei pruugi olla lihtsad, kuid nad on alati väärt vaeva nägemist. Täna, peaaegu aasta aega hiljem, on toona päästetud seltskonnast ainult üks kass jäänud veel kodu ootama. Kõik teised on oma eelmise elu selja taha jätanud. Freddie, kes sai esimeste hulgas koju juba enne kohtu sekkumist, on tänaseks teinud täieliku kannapöörde. Algselt kartis ta iga väiksemat võõrast heli ja uut inimest. Kõige turvalisem koht oli kapp, kus ta võis tunde hiirvaiksel istuda. Täna teab ta hästi, kui tore on kamimine ja pai, millal on aeg pererahvas

hommikul üles ajada ja kuidas nautida mõnusa lõunauinakuid patjade vahel.

Ka teistest kodudest on nende kasside kohta tulnud sarnane info - esialgu on hirm ja usaldamatus inimese ja ümbritseva osas, paaniline peitumine ja võimalusel kontakti vältimine. Just nagu oleks neil kõigil soov nähtamatu olla. Aja, mõistmise ja ruumi andmisega on loomad hakanud end tundma enesekindlamana ja püüdnud leida perekonnast selle ühe, kelle sõprus ja tugi süstib vaprust juurde. Loomad vajavad aega ning võimalust näha, et nad on osa perekonnast ja keegi ei suru neile midagi peale. Kõik nad on nagu tuhkatriinud, kellel on lõpuks kodu, kus nad on hinnatud perekonnaliikmed ja saavad elada õnnelikult oma elupäevade lõpuni.

Kassivabrikust päästetud Freddie uues kodus. Foto: Erakogu

Varjupaikade MTÜ aastal 2022

Üheksa kuu jooksul aitasime

1 625

lemmiklooma

VARJUPAIKADE MTÜ

Lisaks koertele ja kassidele aitasime veel rotte, tuhkuid, papagoisid, merisigu, küülikuid, kilpkonni, kalu, hiiri ja hamstreid.

Lisaks aitasime **85** lemmiklooma Koduotsija programmi kaudu otse vanast kodust uude kodusse.

490

looma

aitasime tagasi koju

250 koera

236 kassi

4 pisilooma

Selleks kulus keskmiselt **1,6 päeva**.

1 045

loomale

otsisime uue kodu

188 koerale

796 kassile

61 pisiloomale

Selleks kulus keskmiselt **93 päeva**.

90

looma

andsime üle teistele organisatsioonidele

6 koera

84 kassi

95 559

päeva veetsid uude kodusse läinud loomad meie varjupaikades. Sellest **13 636** päeva eest ehk **14,3%** tasusid kohalikud omavalitsused.

Kiibistasime

1 101

looma

Tegime

3 088

vaktsineerimist

Steriliseerisime/kastreerisime

672

looma

Sõitsime läbi

84 291

kilomeetrit

Käisime

2 626

väljakutsel

Varjupaika jõudis hukkununa

411

looma

Meie missioon

Aitame lemmikloomad koju tagasi, otsime omanikuta lemmikloomadele uued armastavad kodud ja juhime tähelepanu soovimatute lemmikloomade arvukusele.

www.varjupaik.ee

Miks on koera regulaarne

karva-
hooldus
oluline?

Koera karva tuleb regulaarselt hooldada, kuid mida see täpsemalt tähendab, milleks see vajalik on ja kuidas seda teha? Karvahooliduse olulisusest ja levinud müütidest rääkis Varjupaikade MTÜ vabatahtlik Triin Vasli Saara koerte-stuudio omaniku ja groomer'i Inna Karomaniga. Inna on kodus kaks koera: 11-aastane labradori retriiver Saara ja umbes 3-aastane varjupaigast võetud Viki.

Mida tähendab koera karvahoolidus ja mida see üldse sisaldab?

Koera karvahoolidus võib vastavalt koera tõule ja tema karvatüübile tähendada erinevaid asju, kuid reeglina võib selle alla liigitada nii pesu, kammimise kui ka lõikuse. On neid koeri, kelle karva peab lõikama ja piirama, kuid on ka neid, kelle puhul seda teha ei tohi. On ka tõuge, kelle karva hoopis trimmitakse.

Kelle jaoks on regulaarne karvahoolidus oluline?

Iga koera karva eest tuleb hoolitse-da, aga protseduurid, tehnikad ja vahendid selleks on erinevad. Ma ütlen alati, et kõige tähtsam on koera regulaarne kammimine ja muidugi ka küün-telõikus. Kõiki koeri tuleb kammida, ka lühikarvalisi. Eriti oluline on kammimine siis, kui karv on lahti. Regulaarne kammimine hoiab ära pusade tekkimise ja vähendab oluliselt ka karvatuuste toapõrandatel.

Aga kui tihti tuleks koera pesta?

Ma ütlen alati, et pesta tuleks oma lemmikut vaid siis, kui selleks tekib vajadus, näiteks tundub koera karv katsudes väga rasune ja must või kipub see lihtsalt natukene haisema. Ülemäära tihe pesu karvale head ei tee.

Regulaarne karvahoolidus hoiab koera karva ja naha korras ning aitab ka avastada ja ennetada võimalikke nahaprobleeme. Näiteks olen koertelt leidnud hooliduse käigus puuke, kasvajaid, marrastusi jms.

Millal on õige aeg karvahooliduse tegemiseks?

Kammida tuleks regulaarselt, kuid kõige suuremat tähelepanu peaks hoolidusele pöörama siis, kui koer vahetab karva. Soovitan põhjaliku karvahooliduse tehagi vastu suve ja vastu talve. Sel ajal on koera karv lahti. Ka pesu aitab lah-tist karva kergemini eemaldada.

Korralikult läbi kammitud ja puhas karv hoiab talvel sooja ja laseb suvel nahal hingata ning kaitseb ka päikese eest. Väga oluline on tähelepanu pöörata ka õuekoerte karvale. Puhas ja hooldatud karv hoiab neid talvel soojas.

Iga inimene ilmselt koeraga salongi ei jõua. Kas karva saab hooldada ka kodus ja mida sel juhul silmas pidada?

Kui omanik saab, oskab ja tal on võimalus seda ise teha, siis miks mitte. See, millist hoolidust koer vajab, sõltub karvatüübist.

Põhilised asjad, mis igapäev kodus peaksid olemas olema, on:

- koertele mõeldud šampoon ja vajadusel palsam;
- rätik;
- kamm, hari, kraas (sõltuvalt karvatüübist ja koera suurusest);
- kummist hari (lühikarvaliste koerte puhul);
- vajadusel kõrva- ja silmapuhastusvahend;
- küünetangid;
- föön.

Koera dušinurgas või vannis pestes on oluline jälgida, et tal oleks seal turvaline ja mugav. Käppade all peaks olema libisemisvastane vaip. Mul on aeda tehtud ka väike laud, kus ma koera kammin ja föönitan. Ka laud peab olema koera jaoks turvaline ja libisemis-kindel. Suurte ja paksu karvaga koerte puhul võib koju osta ka suure fööni.

Pesemise puhul tuleb kindlasti meelde pidada seda, et šampooni tuleb lahjendada pakendil oleva õpetuste kohaselt ja see tuleb ka väga korralikult karvast välja loputada. Palsami vajalik-

kus sõltub jällegi karvatüübist. Palsamit tuleks panna näiteks neile, kel tekivad pusad või kelle karv on väga kuiv. Palsam tuleb panna rätikuga kuivatatud karvale ja seejärel taas korralikult välja loputada.

Koeri, kelle karv on väga pulstis või väga lahti, tuleks enne pesu kindlasti kammida, vastasel juhul läheb karv väga vilti ja pärast on selle lahti kammimine oluliselt raskem. Kammides võib kasutada ka näiteks spreipalsamit, mida ei pea enam karvast välja loputama.

Võimalusi ja vahendeid on väga erinevaid, aga ma usun, et iga koera-juksur oskab soovitada karvatüübile sobilikke vahendeid ja jagab ka õpetussõnu, kuidas koera kodus hooldada. Lihtsam on neid tehnikaid näidata kui rääkida.

Kas koertele üldjuhul meeldib salongis käia? On sinu juures käinud ka varjupaigast võetud koeri?

On ikka käinud ka varjupaigast võetud koeri. Ka minul on kodus üks varjupaigast võetud koer. Iga loom on erinev. Mõned varjupaigast võetud koerad on väga tublid, kuid on ka neid, keda ma ei olegi saanud veel pessu panna, sest nad kardavad tohutult. Samas on ka kodus üles kasvanud kutsikaid, kes samamoodi väga kardavad.

On neid palju, kes kardavad?

Jah, kahjuks on neid tegelikult palju, kes salongis käimist algul kardavad. Julgen öelda, et umbes pooled koertest esialgu kardavad, aga tuleb olla rahulik ja kannatlik. Mul on näiteks käinud ka koeri, kes tulevad pessu, aga nähes, et koer kardab nii väga, otsustame esimesel korral lihtsalt kammida. Iga koeraga tuleb leida see õige lähenemisviis. Samm-sammult lähenedes harjuvad kõik koerad vaikselt ära.

Aga mida omanik ise teha saaks, et koer nii väga ei kardaks? Kuidas harjutada või mida teha siis, kui koerale karvahoolidus üldse ei meeldi? Võibolla pole ta veel kunagi juuksuri juures käinud?

Harjutamisega peaks alustama kohe, kui kutsikas tuleb perre. Ma soovitan harjutada tasapisi kõigi protseduuriga,

mida juuksuri juures tavaliselt tehakse. Nendeks on kammimine, föönitamine, pesemine ja küünte lõikamine. Kindlasti tuleb alustada samm-sammult, natukene kammida ja anda siis maiust. See loob koerale positiivse seose. Võiks harjutada koera katsumist, tema käpaotste märjaks tegemist, väikse fööniga karva tuulutamist jne. Föönitamise puhul tasub pea piirkonda algul vältida, sest see võib tunduda koerale pisut hirmus. Kui koer harjub nende protseduuridega juba kodus, on tal salongi tulles nii palju lihtsam.

Harjutada võib muidugi ka salongis. Mul on käinud mitmeid kliente, kes tu-

levadki salongi harjutama. Ma saan näidata ja õpetada, kuidas koera kammida, millised hooldusvahendid valida jne. Esimese salongikülastuse puhul soovitan mina alati koera juures ja talle toeks olla.

Kui koerale mingid protseduurid ei meeldi, siis minu põhimõte on see, et alati tuleb harjutada, mitte vältida. Soovitan seda iga asja puhul, millega koer peab elus kokku puutuma. On koeri, kes kardavad elu lõpuni, aga me saame proovida tema hirme leevendada ja koera jaoks protseduure meeldivamaks teha. See on meie võimuses.

Millised on need levinud vead, mida inimesed karvahoolduse juures tihti valesti teevad?

Mina olen näinud, et sageli kasutatakse valesid hooldusvahendeid, näiteks valet kammi, mis ei ole sellele karvatüübile mõeldud ja rikub karva, või siis ei lahjendata šampooni või ei loputata seda korralikult välja.

Samuti on levinud arusaam, et kui

pikakarvaline koer pügada suveks lühemaks, on tal palju parem olla. Tegelikult ei pea igat koera pügama ja mõne puhul olen isegi keeldunud seda tegemast, sest see rikub karva. Karv hoopis kaitseb koera kuumade päikese eest. Kui see maha pügada, siis kuumeneb koer kergesti üle, sest paljas keha kuumeneb väga kiiresti. Küll aga on oluline eeldus see, et karv oleks pusavaba ja puhas, siis õhk liigub. Selline karv tegelikult jahutab ja kaitseb koera.

Olen kuulnud ka müüti, et mõnda koera või tõugu ei tohi üldse pesta, sest karv on isepuhastuv. See ei vasta ka tõele. Koera pole vaja pesta sageli, kuid tegelikult tuleb lihtsalt valida õiged hooldusvahendid ja šampoon karvast alati korralikult välja loputada.

Koeri on erinevaid. On neid, keda peab tõesti päris sageli hooldama, et karv käest ära ei läheks. Näiteks puudlite, yorkshire'i terjerite, bichon frisé'de või ka paljude tõutute koerte karv vajab sagedast hooldust, et see pusasse ei läheks ja välja ei kasvaks. Ka paksu aluskarvaga suurte koerte hooldamine on üsna suur rahaline väljaminek, millega peab arvestama. Tahaks inimestele südamele panna, et enne lemmiklooma võtmist tasub muuhulgas ka mõelda sellele, millist hooldust selle koera karv vajab ja kas selleks on aega ja rahalisi võimalusi.

Enne

Pärast

Muljeid loomakaitse konverentsilt

Sügis algas meil eriti põnevalt, sest septembrikuus toimus Tallinnas juba kolmandat aastat järjest rahvusvaheline loomakaitse konverents. Konverentsile kogunesid loomakaitsjad ja loomadega igapäevaselt tegelevad inimesed kogu Eestist. Kes aga kohale tulla ei saanud, sai jälgida konverentsi läbi Zoomi. Päeva jooksul kuuldust ja nähtust kirjutab Marika Algeps.

Konverentsipäev oli väga sisukas ja kasulik. Inimesed, kes igapäevaselt tegelevad loomadega ja nende päästmisega, said taas kokku selleks, et saada uusi teadmisi, omavahel suhelda ning tutvuda loomakaitse organiseerimisega teistes riikides. Tänavu oli konverentsi üheks tähtsamaks teemaks eksootilised loomad ja nende päästmine. Loomulikult ei saanud mööda minna ka Ukraina sõja teemast - sõda endiselt kestab ja Ukraina loomad vajavad endiselt abi.

Kuulajate ette astusid oma ala spetsialistid Ameerika Ühendriikidest, Suurbritanniast, Ukrainast ja Eestist. Päev algas Tallinna abilinnapea Vladimir Sveti tervituskõnega. Päeva esimeses pooles esinesid Mike Flynn Šotimaa loomapolitseist ja Chris Draper USAst,

kes esindas organisatsiooni Performing Animal Welfare Society.

Mike Flynn tutvustas Šotimaa loomapolitsei tööd. Väga huvitav oli kuulata ettekannet sellest, kuidas on organiseeritud loomapolitsei töö, selle struktuurist ning tegevusest. Chris Draper rääkis eksootiliste loomade kaubandusest ja nende päästmisest. Kahjuks on see probleem väga tõsine nii Ameerikas kui Euroopas.

Keskpäeval toimus grupiarutelu. Kuulajad jagunesid gruppideks ning arutlesid kolme küsimuse üle: kas Eestis oleks vaja loomapolitseid, eksootiliste loomade probleemid Eestis ning kuidas aidata "probleemseid" loomi. Rõõm oli kuulda, et kõik konverentsil osalejad olid nõus selles osas, et Eesti vajab loomapolitseid, kes võitleks tõhusalt loomade vastaste kuritegude ja väärkohtlemise vastu. Ka teistes küsimustes olid inimesed ühte meelt.

Päeva teises pooles võttis esimesena sõna taas Chris Draper, kes rääkis seekord juba metsloomade päästmisest ja rehabilitatsioonist USAs. Kahjuks vajavad ka metsloomad väga tihti abi. Peale Chris Draperi ettekannet esines Eestis tuntud loomaarst Tiina Toomet, kes jutustas murelike koerte ja kassi-

de aitamise kohta. Tiina ettekanne oli väga huvitav ja humoorikas ning andis palju uusi teadmisi koerte ja kasside kehakeelest ja käitumisest.

Viimasena esines Natalie Sorokopud Ukrainast, kes esindas Naturewatch Foundation'it ja Harkivi MTÜ-d "Together". Natalie rääkis murelikult, et kahjuks hakkavad inimesed vaikselt harjuma sellega, et Ukrainas käib sõda ning unustama seda, et Ukraina loomad ja loomadega tegelevad vabatahtlikud vajavad endiselt abi. Ukraina linnade tänavatel on palju koduta ja pereta jäänud loomi, paljud loomad on suletud korteritesse ilma vee ja söögita, vabatahtlikud üritavad oma võimete kohaselt neid päästa. Loomad transportitakse ohutusse kohta, nende arv suureneb iga päevaga.

Varjupaikade MTÜ võimaldas ka sellel aastal oma töötajatel konverentsist osa saada. Esindatud olid kõik meie varjupaigad ja Loomade heaolu keskus ning meie töötajatele meeldis konverents väga. Päev oli huvitav, kasulik ning meelde jääv. Täname Tallinna linna ja Eesti Loomakaitse Seltsi sellise toreda ja vajaliku ürituse eest ning ootame põnevusega järgmise aasta konverentsi!

Kuidas levivad koerte haigused?

Loomad, täpselt nagu inimesed, haigestuvad. Ja nii nagu inimestel, on ka loomadel parasitaarseid ja geneetilisi haiguseid, sisehaiguseid ja infektsioone. Korralikud loomakasvatajad teevad kõik selleks, et mitte aretada geneetiliste haigustega loomi ja kontrollivad pesakondi tõusiseste haiguste asjus. Mõnel loomatöul on kalduvus tõsisete haigustele, nagu näiteks südamehaigused, liigesehaigused jne. Ohtlikke infektsioone saab aga ära hoida vaid vaktsineerimisega. Haiguste levikust lemmikloomade seas kirjutab Marika Algeos.

Eestis on marutaudi vastane vaktsiin lemmikloomadele kohustuslik. Marutaudi vaktsiine saavad regulaarselt ka metsloomad ning see on aidanud viimastel aastatel hoida Eesti marutaudist vabana. Mis aga ei tähenda seda, et me võime nüüd rahulikult loobuda lemmikloomade vaktsineerimisest. Kindlasti mitte, kuna meie naaberriikides on marutaudi juhtumid päris tihedad ja haigus riigipiire ei tunne. Marutaud le-

vib tavaliselt hammustuse kaudu - haige loom peab teist looma (või inimest) hammustama, selleks et too haigestuks. Ravi sellel haigusel ei ole.

Väga ohtlik on ka parvoviirus, mis võib esineda nii koertel kui kassidel. Seda viirust nimetatakse veel panleukopeeniaks ja rahvakeeli katkuks. Haigus on väga kuri - ligi 90% nakatunust sureb. Nakatumiseks ei pea terve loom isegi haige loomaga kontakteeruma, kuna viirus säilib keskkonnas ligi aasta aega. Ainuke kaitse parvoviiruse vastu on regulaarne, iga-aastane kompleksvaktsiin, mis kaitseb lemmikut selle ja teiste ohtlike infektsioonide eest. Kui majapidamises on olnud parvoviiruses loom, siis ei ole sinna keskkonda soovitatav uut looma tuua vähemalt aasta aega.

Üks väga kiiresti ja kergelt leviv haigus on ka kärntõbi ehk sarkoptoos. Seda haigust levitavad pisikesed, silmale nähtamatud parasiidid. Ka selle haiguse võib loom saada nii, et ei puutu haige loomaga kokku. Koeral piisab näiteks lamamisest selles kohas, kus lamas haige loom - lestad võivad elada maas mitu päeva. Sageli nakatuvad sar-

koptoosi koerad, kes elavad metsas või selle läheduses, kuna vabas looduses on see haigus päris levinud, eriti kährikute ja rebaste seas.

Leptospiroos on haigus, mis on ohtlik nii koertele kui inimestele. Seda haigust levitavad metsikud närilised. Haiged loomad levitavad tekitajaid uriiniga. Koer (või inimene) joob saastunud vett või supleb selles ja võibki nakatuda. Inimene võib nakatuda ka haige looma vere kaudu. Leptospiroosi aitab samuti ära hoida vaktsineerimine.

Väga kergesti levib ka koerte kennelkõha. See on koerte ülemiste hingamisteede nakkus. Haigus levib nii otsekontakti kui ka esemete ja inimese kaudu. Kõige suurema tõenäosusega nakatub lemmik koerterohketes kohtades, näiteks koerte mänguväljakutel, koertenäitustel jne.

Varjupaikade MTÜ loomaarst Magda-Liisa Lepp räägib sellest, mis on hetkel koerte haiguste trendid.

„Nakkushaiguseid, mis on sagedamini esinevad, näeme ka koertel sagedamini. Viimastel aastatel ühegi nak-

kushaiguse esinemise hüppelist kasvu olnud ei ole. Kindlasti on loomaomanike teadlikkus erinevatest haigustest aastast aastasse tõusnud. Tooksin välja mõned nakkushaigused, mis on tuntumad.

Koertel esineb kennelköha, mis on väga nakkav haigus. Muidu süsteemselt tervetel koertel on peamiseks sümptomiks köhimine kuni n-ö ila öökimiseni. Kui koer on oma olekult rõõmus, reibas ja sööb hästi, siis üldjuhul kasutatakse raviks rögalahtistavaid preparaate. Vähemalt kaks nädalat tuleb haiget koera teistest koertest eemal hoida.

Samuti esineb igal aastal ja üsna sagedasti koerte seas leptospiroosi juhtumeid.

Kindlasti ei saa mainimata jätta siseparasiite. Nende vastu saame oma lemmiklooma kaitsta regulaarse ussirohu andmisega. Üks kord kvartalis ehk iga kolme kuu tagant on piisav, et meie lemmikloomadel esinevaid siseparasiite kontrolli all hoida.

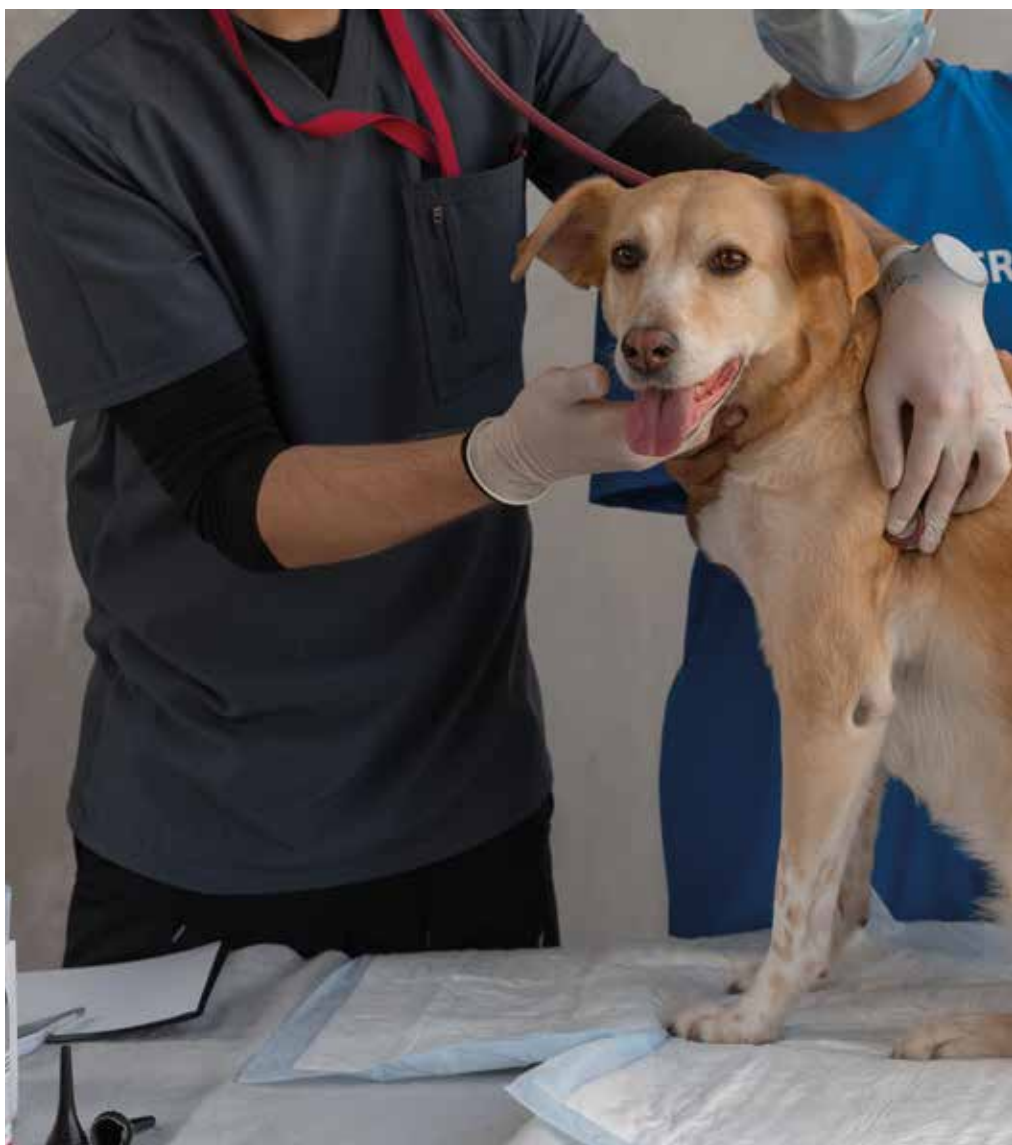
Välisparasiitidest on viimastel aastatel koertel rohkem diagnoositud puukide siirutatud puukborrelioosi ehk Lyme'i tõbe. Siin saame meie loomaomanikena oma koera kaitsta eelkõige nii, et manustame talle regulaarselt välisparasiite tõrjuvaid vahendeid.

Viimasel paaril aastal on esinenud mõni üksik koerte katku juhtum ja parvoviiruse juhtum.

Haiguste ennetamine on alati kergem ja tõhusam kui hiljem juba haigestunud looma ravimine. Kui sinu lemmikloom on vaktsineerimata või sa ei tea, millal on loomal järgmine vaktsineerimise aeg, siis

pöördu oma loomaarsti poole, kes teeb vajalikud protseduurid ning vastab kõikidele lisaküsimustele. Meie avaldame tänu vastutustund-

likele loomaomanikele, kes külastavad oma neljajalgse pereliikmega regulaarselt veterinaari!

Varjupaigast võetud loomale esimene visiit **visiiditasuta!**

*Teie lemmiku
terwise heaks!*

Ülejõe Loomakliinik
J. V. Jannseni 33, Pärnu
E-R 9-18 ja L 10-15
tel 443 3663 või 528 7465
www.vanaloomakliinik.ee

**HOO LIB
SELLEST**

JA SELLEST

LOE LÄHEMALT PURINA LUBADUSTEST

WWW.PURINA.EE